

1

- 1 Der bunt al heel wat leu ewest, dee't eprebaerd hebt, een verhaal op de riege te kriegien ovver wat der bi-j ons
 allemaole gebeurd is.
- 2 Dee hebt zich dat vertellen laoten deur leu, dee't dit alles van 't begin af an met eigen ogen ezene hebt en dee't ok
 zelf bosschoppers van 't woord ewest bunt.
- 3 Daorumme doch het ok mi-j good, besten Theophilus, dit heel precies veur ow op te schrieven. Daorveur bun 'k
 aerste alles nog es ne kaere sekuur van veurn af an nao-egaone.
- 4 Dan zö'j zelf wal inzeen, dat alles wat ze ow elaerd hebt, wisse waor is.
- 5 't Gebeurn in de dage, too't Herodes koning ovver Judea was, too laeven der daor ne priester, dén zienen name
 Zacharias was. Hee heuren bi-j de priesterklasse van Abia. Ziene vrouwe stammen van Aäron af, eurn name was
 Elisabeth.
- 6 Dee beiden waarn in God ziene ogen rechtvaerdeg. Zee nammen het heel nauw met al de gebaon en veurschriften
 van den Heer. Daor veel neet dát op te zeggen.
- 7 Noo hadden ze gin kinder, want Elisabeth kon der ginne kriegien. En ze waarn beiden ok al neet maer van de
 jongsten.
- 8 Too gebeurn 't, dat de priesterklasse, waor 't Zacharias bi-jheurn, an de beurte was, en deenst dee veur God.
- 9 Zo't dat bi-j de priesters het gebroek was, worden der e-lot. En zo mog Zacharias den tempel van den Heer
 ingaon en daor het wierookoffer brengen.
- 10 Op het uur van het wierookoffer ston al het volk buten te bidden.
- 11 Too leet zich an Zacharias ne engel van den Heer zeen. Dén ston an de rechterkante van het wierookaltaar.
- 12 Too't Zacharias um gewaar worden, was hee fenaol van 't rit en sloog um den schrik in de bene.
- 13 Mor den engel zei teggen um: "Neet bange waen, Zacharias, want ow bidden is eheurd: owwe vrouwe Elisabeth
 zal ow ne zönne gevven en i-j zölt um Johannes neumen.
- 14 I-j zölt merakels völle wille an um hebben en heel wat leu zölt slim wies waen met ziene gebaorte..
- 15 Want hee zal ne man van petantie waen in den Heer ziene ogen. Wien en starcken drank mag hee neet drinken en
 hee zal van den Heiligen Geest vol worden, al van jongs af an.
- 16 Verscheiden van de kinder van Israël zal hee waer trugge brengen naor den Heer, eurn God.
- 17 Hee zal veur Um utgaon in den geest en de kracht van Elia. Hee breg het harte van de oldeleu waer trugge bi-j
 de kinder. Wel neet luustern wilt, dee breg hee bi-j, hoo at 't bi-j rechtvaardigen heurt too te gaon. Op dee
 manaere wordt het volk helemaol veur den Heer klaor-emaakt."
- 18 Too zei Zacharias teggen den engel: "Waor kan 'k dat now an gewaar worden? Ik bun joo ne olden kaerl en
 miene vrouwe is ok neet maer ene van de jongsten."
- 19 Den engel gof um bescheed en zei teggen um: "Ik bunne Gabriël. Ik stao in God zienen deenst. Hee hef mi-j naor
 ow hen estuurd, um ow dit goeie ni-js an te zeggen.
- 20 Nón dan, i-j zölt zwiegen en gin woord maer utbrengen können bes an dén dag, dat 't allemaole gebeurn zal.
 Want i-j hebt miene waorde neet geleufd en dee zölt waor emaakt worden, at 't zo wied is."
- 21 De leu stonnen op Zacharias te wachten. Ze wondern zich der ovver, dat hee zo lange in den tempel blef.
- 22 Too't hee waer naor buten hen kwam, was um de spraoke verslagen. Zee begreppen, dat hee in den tempel een
 gezichte ehad hadde. Hee beduun eur mor wat en hee blef de spraoke kwiet.
- 23 Too't de dage van zienen deenst der op zatten, ging hee waer naor huus hen.
- 24 'n Dag of daornao was 't met Elisabeth zo wied, dat ze ne kleinen kriegien zol. Vief maond leet ze zich too neet an
 de leu zeen. Zee zei:
- 25 Dit hef den Heer veur mi-j edaone. Hee hef naor mi-j umme-ekikken en miene schande onder de leu weg-
 enommen.
- 26 In de zesde maond worden den engel Gabriël deur God hen-estuurd naor ne stad in Galilea, dee't ze Nazareth
 neumt.
- 27 Naor ne jonge daerne, dee zol gaon trouwen met ne zekeren Jozef, dén nog uut David ziene familie kwam. Dee
 daerne heetten Maria.
- 28 Too't hee der in-ekommen was, zei hee: Ne goeien dag wens ik ow! I-j, dee't zo ezegend bunt! Den Heer is met
 ow!"
- 29 Too't ze dat heurn, worden ze slim veralteraerd en ze vroeg zich af, wat het noo toch te beduun had, dat ze zo an-
 esprokken worden.
- 30 Neet bange waen, Maria, zei den engel, want God hef het good met ow veur.
- 31 Luuster, i-j zölt ne kleinen kriegien, ne zönne en i-j mot um Jezus neumen.

32 Dén zal ne man van petantie worden en ze zölt Um den Zönne van den Alderheugsten neumen. En God den Heer zal Um den troon van zien vader David gevven.
 33 Veurgood zal Hee koning waen ovver Jacob zien volk en an ziene regaering kump gin ende an.
 34 Too zei Maria teggen den engel: Mor hoo kan dat dan? Ik heb joo nog niks met ne man van done ehad.
 35 Mor den engel zei too teggen eur: Den Heiligen Geest zal op ow dalekommen en de kracht van den Alderheugsten zal as ne schemme ovver ow henvallen. Dorumme zal dén kleinen heileg eneumd worden, God zienen Zönne.
 36 En luuster: Elisabeth, zee is joo nog familie van ow, krig op eurn olden dag ok nog ne kleinen. Ze zol joo gin kinder kriegen können en noo is ze toch al zonne vief maond hen.
 37 Zo zee'j mor: wat God zeg, dat gebeurt.
 38 Too zei Maria: Zee, ik stao klaor veur wat den Heer van mi-j vrög. Laot 't mi-j mor zo gebeuren, zo as i-j 't ezegd hebt. Too ging den engel bi-j eur weg.

 39 In dee dage maken Maria zich klaor veur de reize en ging vaort naor ne stad in 't bargland van Judea.
 40 Ze ging bi-j Zacharias naor binnen en zei Elisabeth goeiendag.
 41 Met dat Elisabeth Maria eurn "goeiendag" heurn, begon 't kind in eur hups te bewaegen. Elisabeth worden vol van den Heiligen Geest.
 42 Zee raern 't uut: Ezegend bun i-j onder de vrouwleu en ezegend is het kind, dat i-j draegt.
 43 Waor he'k het toch an verdeend, dat mienen Heer zien moder mi-j kump ansprekken?
 44 Warkeluk waor: too'k ow goeiendag heurn zeggen, ging 't kind in mienen boek an 't trappelen.
 45 Gelukkeg de vrouwe, dee't der op vertrouwt, dat gebeurt wat eur in den Heer zienen name ezegd is."
 46 Too zei Maria:
 "Ik prieze den Heer uut 't deepste van mien harte,
 47 met alles wat in mi-j is, zing ik het uut van God, mienen Redder.
 48 Al bun'k dan mor een heel gewoon daerntjen, Hee hef naor mi-j um-ezene. En zee, van now af an zölt alle geslachten mi-j gelukkeg priezen.
 49 Want den Machtegen hef wat groots an mi-j edaone. Heileg is zienen name!
 50 Ziene barmhartegheid is der deur alle geslachten hen, veur wee't Um hoge hebt.
 51 Hee hef laoten zeen, hoo stark zienen arm is. Wat greutse leu zich in eure verbeelding in den kop haalt, dat löt Hee in 't honderd lopen.
 52 Machtege leu hef Hee van eurn troon estot en an heel gewone leu hef Hee ne veurname stae egovven.
 53 Dee't honger hadden, hef Hee van alle goods egovven, maer as genog, mor rieke leu hef Hee met läöge hande weg-estuurd.
 54 Hee hef 't op-enommen veur Israël, zienen knecht, um ziene barmhartegheid te bewiezen,
 55 zo as Hee 't ezegd hef teggen onze veuolders, teggen Abraham en zien naogelacht, veur altied."
 56 Maria blef umsgevaer drie maond bi-j eur en too ging ze waer op huus op an.

 57 Too't met Elisabeth zo wied was, ovverwon ze ne zönne.
 58 De naobers en de familie kreggen te heurn, hoo groot den Heer ziene barmhartegheid veur eur ewest was. Mét eur waarn ze slim bli-j.
 59 Op den achtsten dag kwammen ze um het kind te besnien. Ze wollen het Zacharias neumen, naor zien vader.
 60 Mor zien moder zei: "Niks der van! Hee mot Johannes eneumd worden."
 61 Zee zeien teggen eur: "Mor der is der joo gin ene in owwe familie, dén zo heet!"
 62 En ze beduun zien vader, te laoten weten hoo hee het eneumd hebben wol.
 63 Dén vroeg um een schriefplänksken en daor schref hee op: "Johannes is zienen name." Ze stonnen der allemaole van te kieken.
 64 En metene worden zienen mond en ziene tonge los-emaakt en hardop prees hee God.
 65 Alle naobers kwammen der depe van onder den indruk en in 't hele bargland van Judea worden der drok epraot ovver alles wat der gebeurd was.
 66 En alle leu, dee't het heurn, dachten der ovver nao en vrogen zich af: Wat zal der wal van dat jungskén worden? Want den Heer heel um de hand bovven 't heufd.
 67 Zien vader Zacharias worden vol van den Heiligen Geest en zei in profetische waorde:
 68 "Lao'w den Heer, den God van Israël, priezen, want Hee hef ummezene naor zien volk en het waer vri-j emaaht.
 69 Veur ons heil hef Hee veur ons ne vri-jplaatse ebouwd, in het huus van David, zienen knecht,
 70 zo at Hee dat van oldshaer veurzegd hef deur den mond van ziene heilege profeten,
 71 um ons te redden uut de macht van onze vi-janden en uut de hande van alle leu, dee't ons neet löchten of zeen könt,
 72 um an onze veuolders barmhartegheid te bewiezen en zien heileg verbond nao te kommen,
 73 den eed, dén Hee an Abraham, onzen vader edaone hef,
 74 dat Hee der veur zorgen zol, dadde wi-j, zonder bange te hoven waen en verlost uut de hande van onze vi-janden,

75 Um zollen denen, zo as dat in ziene ogen vrom en recht is, alle dage van ons laeven.
76 En i-j, mien kaerltjen, profeet van den Alderheugsten zöl i-j eneumd worden. Want i-j zölt veur den Heer uut
gaon um ziene waege lieke te maken
77 en um zien volk bi-j te brengen, hoo at het ered worden kan deurdad de schold deur-edaone wordt,
78 umdat God zo slim wies met ons is. Hee zal naor ons ummezeen, dee opgaonde zonne.
79 Dee geet op veur leu, dee't in den duustern zit en in de zwarte schemme van den dood. Dee zal onze veute op
weg naor de vrae hen helpen.”
80 Het jungesken worden groot en stark deur den Geest. Hee laeven in weuste contreien bes an den dag, dat hee veur
Israël antraen zol.

2

1 't Gebeurn in dee dage, too kwam der een besloet van keizer Augustus af, dat alle welt zich riggestraern laoten
mos.
2 Dee riggestratie was wat ni-js en worden uut-evoerd, too't Quirinius Syrië bestuurn.
3 En alle leu gingen op pad um zich te laoten riggestraern, iederene naor de stad, waor 't hee haer kwam.
4 En ok Jozef ging op den trad van Galilea uut de stad Nazareth vandan naor Judea hen, naor David ziene stad. Dee
heet Bethlehem. Hee was der joo ene uut David ziene familie en zien volkshuus.
5 Daor leet hee zich riggestraern met Maria, waor 't hee met op trouwen ston. Zee mos ne kleinen kriegien.
6 't Gebeurn, too't ze daor wazzen, dat 't met eur zo wied was.
7 En zee kreg ne zönne, eurn aersten. En ze wond um in deuke en leggen um in ne voerzomp, want der was veur
eurleu gin plaatse in de harbarge.
8 Der wazzen schepers in dee contreien, dee't daor 's nachts buten in 't veld eure schäöpe an 't heun wazzen.
9 En too, too ston der ne engel van den Heer veur eur en den Heer ziene glorie löchten van alle kanten rondumme
eur op. Ze worden slim bange.
10 Mor den engel zei teggen eur: “Waes mor neet bange! Want zee, ik brenge owleu good ni-js: grote bli-jschop
veur heel het volk.
11 Vandage is veur owleu den Heiland geboorne, Christus den Heer, in de stad van David.
12 En hier zölt i-jleu 't an wetten: I-j zölt ne kleinen vinnen, in deuke in-wikkeld en hee lig in ne voerzomp.”
13 En opens was daor bi-j den engel ne helen trop andere engelen, een compleet hemels leger. Dee maken God groot
en zeien:
14 “Aere an God in den heugsten hemel en op aerde vrae bi-j de leu, waor 't Hee wille an hef.”
15 En too, too't de engelen waer naor den hemel hen-egaone wazzen, zeien de schepers teggen mekare: Lao'w dan
naor Bethlehem hengaon en gaon kieken, wat der gebeurd is en waor 't den Heer ons bod van edaone hef.
16 En ze häösten zich der hen en troffen daor Maria, Jozef en den kleinen an, dén in den voerzomp lei.
17 Too't ze 't ezene hadden, vertellen ze ovveral rond, wat ze ovver dit kind te heurn ekgien hadden.
18 En alle leu, dee 't der ok mor van heuren, verwondern zich ovver alles, wat eur deur de schepers verteld worden.
19 Mor Maria zetten alles wat der ezegd was, veur zichzelf op de riege en prakkizaern der depe in eur harte ovver
nao.
20 En de schepers gingen waerumme. Zee aern God en maken Um groot um alles wat ze eheurd en ezene hadden,
net zo as 't eur verteld was.

21 Too't zo wied was, op den achtsten dag, dat Hee besnaene worden zol, kreg Hee den name Jezus. Dat was den
name, dén deur den engel eneumd was, nog veur at zien moder in verwachting was.
22 En too't zo wied was, dat moder en kind volgens de Wet van Mozes waer rein waarn, too brachten ze Um naor
Jeruzalem um Um an den Heer op te draegen.
23 Zo as dat in de Wet van den Heer eschreven steet: *Iedern aerstgeboren zönne mot heileg veur den Heer eneumd
worden.*
24 Ze gingen ok offern, zoo't in de Wet van den Heer ezegd is: *een koppel torteldoeven of twee jonge doeven.*
25 Noo wonnen der in Jeruzalem ne man den Simeon heetten. Het was ne rechtvaerdegien en vrommen man. Hee
was verlenkeluk naor den dag, dat Israël etreust worden zol. En den Heiligen Geest rösten op um.
26 Deur den Geest was um van Godswaege too-ezegd, hee zol nog veur zienen dood den Heer zienen Messias te
zeen kriegien.
27 En deur den Geest kwamp hee naor den tempel. Too brachten daor net de olde leu het kind Jezus naor binnen, um
veur Um te doen zo't zich volgens de Wet heurt.
28 En Simeon nomp het jungesken op den arm, maken God groot en zei:
29 “Noo laot, Heer, owwen knecht in vrae gaon, zo at I-J ezegd hebt;
30 want miene ogen hebt ow heil ezene,
31 dat I-J veur de ogen van alle völker klaor emaakt hebt:
32 lecht, dat de heidenen de ogen lös dut en anzeen göf an ow volk Israël.”

33 En zien vader en moder heurn der van op, wat der allemaole ovver eur kind ezegd worden.
 34 En Simeon zegenen eur en zei teggen Maria, zien moder: “Luuster, dit jungesken ..., ’t zal der verscheidenen in
 Israël laoten strukelen of juist in de bene kriegten, een teken, dat rebullie opröp.
 35 - En i-j, een zwaerd zal ow deur ’t harte estot worden.- Zo kump an ’t lechte, wat der in de harten van völle leu
 ummegeet.
 36 Daor was ok ne profetesse, ne zekere Anna, dochter van Fanuel, uut den stam van Aser. ’t Was al een heel old
 mensken. Nao eurn trouwdag had ze zeuven jaor met eurn man elaeft.
 37 Daornao was ze altied weddevrouwe eblevven en was noo veerentachtig jaor old. Zee bleef eengaal in den tempel
 en denen daor God nacht en dag met vasten en bidden.
 38 Op dat moment kwam zee der ok bi-jstaon en zee maken God groot en ovver dit kind vertellen ze an iederene,
 dee’t op op de bevri-jding van Jeruzalem te wachten zat.
 39 Too’t ze alles wat de Wet van den Heer veurschrijft, nao-ekommen waarn, gingen ze waeromme naor Galilea, naor
 eure stad Nazareth.
 40 Het kind greuien op en worden stäöreg starker. Hee was klook en vernemsteg en God was slim wies met Um.

41 Ziene olde leu reizen alle jaor naor Jeruzalem hen um Pascha te viern.
 42 Too’t Hee twaalf jaor eworden was, trokken ze ok op naor ’t feest hen, zo at ze dat gewönd waarn.
 43 Too’t de feestdage veurbi-j waarn en ze waer op huus op an gingen, bleef den jongen Jezus in Jeruzalem achter.
 Ziene olde leu hadden dat aerste geels neet in de gaten.
 44 Zee menen, dat Hee bi-j den trop reizigers was. Too’t ze ne dag vedan ereisd waarn, gingen ze Um zeuken bi-j
 familie en kunnegheid.
 45 Too’t ze Um daor neet vinnen konnen, gingen ze waeromme naor Jeruzalem en zochten Um den helen weg.
 46 ’t Gebeurn nao drie dage, dat ze Um in den tempel vonnen: daor zat Hee midden tussen de schriftgelaerden,
 luustern naor eur en vroeg eur uut.
 47 Alle leu, dee’t Um heurn, stonnen te kieken van ziene vernemstegheid en antwoorde.
 48 Too’t ze Um daor gewaar worden, waarn ziene olde leu slim van de wieze. Zien moder zei teggen Um: “Mor
 jonge toch, hoo kö’J ons dat toch andoon? Ow vader en ikke hebt slim in de naregheid ezaeten en bunt ovveral
 naor Ow an ’t zeuken ewest.”
 49 Mor Hee zei teggen eur: “Waeromme hebt i-jleu mi-j toch ezocht? Wist i-jleu neet, da’k met de dinge van mien
 Vader gengs waen mozze?”
 50 Mor zee hadden der gin enkel vernul van waor ’t Hee met eur ovver had.
 51 En Hee ging met eur waeromme naor Nazareth hen en luustern good naor eur. Mor zien moder bewaarn alles wat
 ze met-emaakt had in eur harte.
 52 En met de jaorn worden Jezus groter en wiezer. God en de leu worden stäöreg wiezer met Um.

3

1 Tiberius was vieftien jaor keizer, Pontius Pilatus was stadholder in Judea, Herodes was koning van Galilea, zien
 breur Filippus van Iturea en Trachonitus, Lysanias van Abilene.
 2 Annas en Kajafas waarn hogepriesters. Too gebeurn ’t, dat God in de woestijn Johannes, Zacharias zienen zönne,
 bod dee.
 3 Hee kwam ovveral in de contreien van den Jordaen en verkondegen, dat de leu zich zollen bekaeren en deupen
 laoten, dat eur de zonden vergevven worden.
 4 Zo as dat eschreven steet in ’t book met de waorde van den profeet Jesaja: *Stemme van ene, dén röp in de
 woestijn: Maak veur den Heer den weg terechte, liek ziene paede an!*
 5 *Alle dellien mot vol-ekaord, alle barge en bulten af-egraven worden. Kromme waege wordt recht, knipgaete in de
 paede wordt dichte emaaft.*
 6 *En alle welt zal God zien heil zeen.*
 7 Hee zei teggen al dat volk, dat naor um too kwam um zich deupen te laoten: ’I-jleu duvelsgebrod, wel hef der
 owleu in-eschuund, da’j der vandeurgaon könt veur de afraekening, dee’t der an zit te kommen?
 8 Laot mor es zeen, da’j op andere gedachten ekommen bunt. En gaot neet hen en zegt bi-j owzelf: ’Abraham is joo
 onzen vader! Want dit wi’k owleu wal zeggen: ’God hef ’t in ziene macht um uut deze keien hier veur Abraham
 kinder gebaorne te laoten worden.
 9 De biele lig al klaor an den wortel van de beume. Iedern boom, dén gin goeie vruchten opbreg, wordt
 ummehouwen en in ’t vuur esmetten.’
 10 En ’t volk vroeg um: ’Wat modde wi-j dan doon?’
 11 Hee zei daorop: ’Wel twee stel klaere hef, mot een stel doon an ene dén niks hef en wel te aeten hef, mot
 hetzelfde doon.’
 12 Der kwammen ok tolgaarders um zich deupen te laoten. Dee vrogen: ’Rabbi, wat modde wi-j doon?’
 13 Hee zei teggen eur: ’Vordert neet maer as owleu veur-eschreven is.’

14 Ok de soldaoten vrogen um: 'En wi-j dan, wat modde wi-j doon?' Teggen eur zei hee: 'I-j mot gin mense geweld
 andoon en uutplundern en tevraene waen met wa'j as sol-daote verdeent.'

15 Al 't volk was drok an 't spikkelaern, of Johannes neet den Messias waen zol, waor 't ze op zatten te wachten.
 16 Mor Johannes gof eur allemaole bescheid: 'Ik deupe owleu met water, mor der kump der Ene, dén starker is as
 ikke. Ik bun te min um Um den reem van de sandalen los te maken. Dén zal owleu deupen met den Heiligen
 Geest en met vuur.

17 De wanne hef Hee joo al in de hand, um 't gedorste op de daele dufteg te zuvern. Het zaod zal Hee in 't spieker¹
 doon, mor 't kaf zal hee verbrannen in vuur, da'j neet uitkriegt.'

18 Zo en met nog andere waorde vermanen hee het volk en bracht eur het evangelie.
 19 Mor too't koning Herodes deur Johannes lieke-zet worden vanwaege Herodias, de vrouwe van zien breur en
 vanwaege alles wat hee wieters zoal te done emaaft hadde,
 20 hef hee 't nog völle slimmer emaaft: hee hef Johannes vaste ezet.
 21 Too gebeurn 't, too't al 't volk edeupt worden, en Jezus ok, en Hee an 't bidden was, dat den hemel losging.
 22 Den Heiligen Geest kwam op Um dale, zo te zene as ne doeve. Ne stemme uut den hemel reep: 'I-j bunt mienen
 Zönne, ne zönne naor mien harte, met Ow bun Ik slim wies.'

23 En Jezus was een jaor of darteg too't Hee met zien wark begon. Naor 't zeggen was Hee den zönne van Jozef, den
 zönne van Eli,
 24 den zönne van Mattat, den zönne van Levi, den zönne van Melchi, den zönne van Jannai, den zönne van Jozef,
 25 den zönne van Mattatias, den zönne van Amos, den zönne van Naüm, den zönne van Hesli, den zönne van
 Naggai,
 26 den zönne van Maät, den zönne van Mattatias, den zönne van Semein, den zönne van Josek, den zönne van Joda,
 27 den zönne van Joanan, den zönne van Resa, den zönne van Zerubbabel, den zönne van Sealtiël, den zönne van
 Neri,
 28 den zönne van Melchi, den zönne van Addi, den zönne van Kosam, den zönne van Elmadan, den zönne van Er,
 29 den zönne van Jozua, den zönne van Eliëzer, den zönne van Jorim, den zönne van Mattat, den zönne van Levi,
 30 den zönne van Simeon, den zönne van Juda, den zönne van Jozef, den zönne van Jonan, den zönne van Eljakim,
 31 den zönne van Melea, den zönne van Menna, den zönne van Mattata, den zönne van Natan, den zönne van David,
 32 den zönne van Isaï, den zönne van Obed, den zönne van Boaz, den zönne van Selach, den zönne van Nachson,
 33 den zönne van Amminadab, den zönne van Admin, den zönne van Arni, den zönne van Chesron, den zönne van
 Peres, den zönne van Juda,
 34 den zönne van Jakob, den zönne van Isaak, den zönne van Abraham, den zönne van Terach, den zönne van
 Nachor,
 35 den zönne van Serug, den zönne van Reü, den zönne van Pelek, den zönne van Eber, den zönne van Selach,
 36 den zönne van Kenan, den zönne van Arpaksad, den zönne van Sem, den zönne van Noach, den zönne van
 Lamech,
 37 den zönne van Metusalach, den zönne van Henoch, den zönne van Jered, den zönne van Mahalalel, den zönne
 van Kenan,
 38 den zönne van Enos, den zönne van Set, den zönne van Adam, den zönne van God.

4

1 Vol van den Heiligen Geest ging Jezus waerumme, van den Jordaan vandan, en Hee worden deur den Geest de
 woestijn in eleid.

2 Vaerteg dage lang prebaern den duvel Um uut. Al dee dage at Hee niks. Mor too't ze umme waarn, too had Hee
 honger.

3 Den duvel zei teggen Um: 'A'J noo God zienen Zönne bunt, zeg dan teggen dén steen daor dat hee brood wordt.'
 4 Jezus zei daorop: 'Der steet eschrevven: *een mense zal neet bloos van brood laeven.*'

5 Too namp hee Jezus met de heugte op en leet Um in ne ogenslag alle koninkrieken van de hele welt zeen.
 6 En den duvel zei teggen Um: 'Al dee macht, al dee staatsie za'k Ow doon. Want ik hebbe der 't zeggen over
 ekreggen en ik doo dee an wel ik het wille.

7 As I-j veur mi-j op de knene gaot, is 't allemaole veur Ow!'

8 Jezus zei daorop: 'Der steet eschrevven: *I-j zölt veur den Heer, owwen God, op de knene gaon en bloos Um
 denen.*'

9 Too namp hee Um met naor Jeruzalem hen en zetten Um op den rand van het dak van den tempel en zei teggen
 Um: 'A'J noo God zienen Zönne bunt, laot Ow dan es van hieraf naor ondern vallen.

10 Want der steet steet eschrevven: *Ziene engelen zal Hee bestellen, dat ze op Ow past, en:*
 11 *Op hande zölt ze Ow draegen, I-j zollen ow den voot es an ne steen stoten können.*'

¹Een spieker is ne veurraadschure.

12 Jezus zei daarop: 'Der is ok ezegd: *I-j zölt den Heer, owwen God, neet uutprebaern.*'
13 Too't den duvel met ziene kunsten an 't ende was, leet hee Jezus een hörtjen met vrae.
14 En in de kracht van den Geest ging Jezus naor Galilea waeromme en wiede en zied worden der daor drok ovver Um epraot.
15 En Hee gof onderricht in eure synagogen en iederene had Um heel hoge.
16 Hee kwam in Nazaret, waor 't Hee groot-ebracht was en ging, zo at Hee dat zo gewönd was, op den sabbat naor de synagoge hen. Hee ging staon um veur te laezen.
17 Ze reken Um de bookrolle van den profeet Jesaja an. Too't Hee dee uut-erold hadde, stot Hee op de stae, waor at eschrevven steet:
18 *Den Heer zienen Geest röst op mi-j, want Hee hef Mi-j ezalfd. Hee hef Mi-j der opuuut estuurd, um an arme leu de bli-je bosschop te brengen; um an leu dee't vaste zit, bod te doon dat ze waer loskomt en an blinden, dat ze waer zeen zölt en um wel onderdrukt wordt, vri-juut te laoten gaon.*
19 *En um het jaor van God ziene gunst uut te ropen.*
20 Hee rollen de bookrolle waer too, reken eur den dienaar waer an en ging zitten. Alle leu in de synagoge kekken Um ni-jsgiereg an.
21 Hee begon met teggen eur te zeggen: 'Vandage is het schriftwaord, dat i-jleu net eheurd hebt, uut-ekommen.'
22 Ze knikken allemaole van "jao" en verwondern zich ovver de gevallege waorde, dee't uut zienen mond kwammen en zeien: 'Dat is toch Jozef zienen zönne, of neet dan?'
23 En Hee zei teggen eur: 'I-jleu zölt mi-j wisse dit spraekwaord veurhollen: Dokter, maak owzelf mor waer baeter! Doo dan noo hier in owwe vaderstad ok es hetzelfde as wat der, zo'w eheurd hebt, in Kafarnaüm gebeurd is.'
24 Wieters zei Hee nog: 'Wisse, dit wi'K owleu wal zeggen: Gin enkelen profeet mögt ze in ziene vaderstad lien.
25 Ik zegge owleu, aperluk waor, der waarn verscheiden weddevrouwen in Israël in de dage van Elia, too't den hemel drie jaor en zes maond gin raegen gof, zodat der groten hongersnood was in 't hele land.
26 Toch worden Elia naor gin ene van dee vrouwleu hen-estuurd, mor wal naor ne weddevrouwe in Sarepta bi-j Sidon.
27 En der waarn verscheiden melaatsen in Israël in den tied van den profeet Elisa en der worden der gin ene van e-reinegd, bloos Naäman uut Syrië.'
28 En alle leu in de synagoge worden onmundeg helleg, too't ze dat heurn.
29 Ze stonnen op, smetten Um de stad uut, slöppen Um naor den rand van den barg, waor 't eure stad op ebouwd was, en zollen Um zo ummenaer smieten.
30 Mor Hee leep midden tussen eur hen en ging weg.
31 Hee ging naor de stad Kafarnaüm in Galilea hen en geregeld gof Hee de leu op sabbat onderricht.
32 Ze stonnen der gewoon van te kieken wat Hee eur bi-jbracht, want uut ziene waorde sprok gezag.
33 En in de synagoge was ne man met ne voelen duvelsen geest in zich en dén raern 't uut:
34 'Hei daor, Jezus van Nazareth, wat heb I-j met ons van done? Bu'J soms ekommen um ons kapot te maken? Ik kenne Ow mor al te good: I-j bunt God zienen heiligen man!'
35 Mor Jezus gof den duvelsen geest ne afjacht en zei: 'Hold ow stille, i-j, en maak da'j uut um wegkomt!' En den duvelsen geest smet um midden tussen de leu veur de grond en ging weg uut um zonder um wat an te doon.
36 Allemaole slogen ze der van achterovver en ze zeien teggen mekare: 'Wat is dat toch met ziene waorde, dat Hee met macht en kracht de voele geesten kommandaern kan weg te gaon en ze doot het nog ok, dat doot ze!'
37 En ovveral in dee contreien worden der drok ovver Um epraot.
38 Hee ston op en ging vanuut de synagoge Simon zien huus an in. Simon zien schoonmo had slim kaortsen en ze vrogen Um wat veur eur te doon.
39 Hee baog zich ovver eur haer en gof de kaortsen ne afjacht. Too was ze van de kaortsen af. Ze ston vaort op en ging veur eurleu zorgen.
40 Teggen den tweeduustern brachten alle leu, dee't zeken met allerhande slimme kwaolen hadden, dee naor Um too. Hee leggen eur insverzet de hande op en maken eur waer baeter.
41 Uut verscheiden leu trokken de duvelse geesten weg en schreeuwen: 'I-j bunt God zienen zönne.' Hee gof eur deur de bene en wol neet hebben, dat ze der wat ovver zeien, want zee wisten, dat Hee den Christus was.
42 En too 't lecht begon te worden, ging Hee het huus uut naor ne stae achteraf. Mor de leu zochten Um, kwammen op Um af en prebaern Um teggen te hollen, zodat Hee neet van eur weggaon zol.
43 Mor Hee zei: 'Ik mot de goeie bosschop van God zien riek ok in andere staen brengen, want daorveur bun 'K der op uut-estuurd.'
44 En Hee brach de bosschop in de synagoges van het hele Jödse land.

5

1 Too gebeurn 't, dat 't volk zich um Um hen verdrong um naor 't waord van God te luustern. Hee zelf ston an het maer van Gennesaret.

2 Hee zoog twee bootjes, dee't op de kante leien. De vissers waarn der uut egaone en speulen de netten.

3 Hee stappen in ene van dee twee, in Simon 't ziene, en Hee vroeg um luk van de kante af te varen. Hee ging zitten en vanuut het bootjen gof Hee 't volk onderricht.

4 Too't Hee uut-esprokken was, zei Hee teggen Simon: 'Vaar es naor deep water hen en smiet daor owwe netten uut um wat te vangen.'

5 Simon antwoorden: 'Rabbi, wi-j hebt ons den helen nacht af-eäöst en niks evangen. Mor as I-j 't zegt, za'k de netten uutsmieten.'

6 Dat deen ze en ze kreggen zonnen hoop vis, dat eur de netten zowat scheurn.

7 Dorumme beduun ze eure mäöte in de andere bote dat ze eur zollen kommen helpen. Dee kwammen en ze pakken beide boten zo vol met vis, dat ze eur zowat zonken.

8 Too't Simon Petrus dat zoog, veel hee veur Jezus op de knene en zei: 'Gao van mi-j weg, Heer, want ik bunne een zundeg mense.'

9 Want heezelf en al dee andern dee't bi-j um waarn, slogen der zowat van achterovver, zonnen groten hoop vis at ze evangen hadden.

10 En zo verging 't ok Jakobus en Johannes, de zöns van Zebedeüs, Simon ziene kammeräo. Mor Jezus zei teggen Simon: 'Waes neet bange. Van noo af an zö'j mensen vangen, dat ze laeft.'

11 Zee trokken de boten op de kante, leten alles achter en gingen achter Um an.

12 Too gebeurn 't - Hee was argens in ene van de staeden daor - dat der ne melaatsen man was, helemaol der onder. Hee zoog Jezus, leet zich languut veur Um op de grond vallen en smeken Um: 'Heer, a'J wilt, kön I-j mi-j waer helen.'

13 En Hee stok de hand uut, raken um an en zei: 'Dat wi'K! Word geeuw!' En op slag was hee neet maer melaats.

14 Jezus bon um op 't harte, hee zol der gin mensen wat van zeggen. 'Mor', zei Hee, 'gao hen en laot ow an den priester zeen en offer umda'j waer geeuw bunt, wat Mozes veur-eschrevven hef. Dat is eur een bewies.'

15 Mor de praot ovver Um ging umstemaer in de rondte en grote tröppe volk kwammen op Um af um naor Um te luustern en van eure kwaolen af te kommen.

16 Mor Hee trok zich iederbods trugge naor achteraf-staen um daor te bidden.

17 Too gebeurn 't op één van dee dage: Hee was der met gengs onderricht te gevven. Der zatten ok Farizeeërs en schriftgelaerden bi-j. Dee waarn ovveral vandan ekommen, uut alle plaetskes van Galilea en Judea en uut Jeruzalem. En Hee had de kracht van den Heer um leu waer baeter te maken.

18 En zee, daor kwammen een paar mansleu andraegen met ne man op een bedde, dén verlamd was. Ze prebaern um het huus in te brengen en um veur Jezus dale te leggen.

19 Mor der ston zovölle volk, dat der gin deurkommen an was. Daorumme gingen ze 't dak op en leten um met bedde en al deur een gat in 't lemen dak zakken, midden tussen de leu, vlak veur Jezus.

20 Too't Jezus eur vertrouwen zoog, zei Hee: 'Mienen besten man, wa'j verkaerd edaone hebt, is ow vergevven.'

21 De schriftgelaerden en de Farizeeërs begonnen zich af te vraogen: 'Wel is Hee dan wal met ziene goddeloze grootsprekkeri-je? Wel anders kan der wat ene verkaerd edaone hef, vergevven as God alleneg?'

22 Mor Jezus had drommels good deur, wat ze zich af zatten te vraogen, en Hee antwoorden eur: 'Wat zit i-jleu ow toch af te vraogen?'

23 Wat is der makkelukker? Te zeggen: Wa'j verkaerd edaone hebt, wordt oe vergevven! of: Allo, stao op en gao hen!'

24 Mor um owleu te laoten weten, dat den Mensenzönne macht hef um op aerde wa'j verkaerd doot te vergevven - en too had Hee het teggen dén lammen - 'Ik zeg ow: Stao op, krieg ow bedde op en gao naor huus hen.'

25 En hee kwam vaort ovverende, waor 't ze allemaole bi-j stonnen. Hee kreg het bedde op, waor 't hee op elaeen hadde en onderweggens op huus op an maken hee God groot.

26 De leu waarn glad van de wieze en ze maken God groot. Vol ontzag zeien ze: 't Is joo neet te geleuven, wa'w vandage ezene hebt!'

27 Daornao ging Jezus naor buten en zoog ne tolgaarder, dén veur zien tolhuus zat. Zienen name was Levi. Hee zei teggen um: 'Gao met mi-j met.'

28 Dén leet alles zo liggen, ston op en ging met Um met.

29 En Levi maken in zien huus veur Jezus duftteg wat te aeten klaor. Der waarn ne hoop tolgaarders en ok verscheiden andere leu laggen met eur an taofele an.

30 De Farizeeërs en de schriftgelaerden onder eur laggen teggen Jezus ziene laerlingen te nöstern en zeien: 'Waurumme aet en drinkt i-jleu met tolgaarders en slecht volk?'

31 Jezus antwoorden eur: 'Leu dee't gezond bunt, hebt joo gin dokter neudeg, mor dee't slecht te passe bunt wal!'

32 Ik bun neet ekommen um leu, dee't good oppast, te neugen um anders te gaon laeven, mor juist slecht volk.'

33 Ze zeien teggen Um: 'Johannes ziene laerlingen vast vake en doot eur gebed, net as dee van de Farizeeërs, mor dee van Ow dee aet en drinkt mor an.'

34 Mor Jezus zei teggen eur: 'Leu op ne brulfte kö'j toch neet laoten vasten, at den brugem bi-j eur is, of wal?'

35 Der komt dage, dat den brugem van eur weg-enommen is, en dan in dee dage zölt ze vasten gaon.'

36 Hee vertellen eur ok ne geliekenisse: 'Gin mense scheurt der van een ni-j kleeft ne lappen af en zet dén op een old kleeft, of wal dan? Do'j dat wal, dan he'j neet alleneg 't ni-je kleeft kapot, mor 't verdreg zich ok nog geels neet met 't olde.

37 Gin mense döt joo jongen wien in olde, laern zekke, of wal dan? Do'j dat wal, dan scheurt den jongen wien de zekke kapot, den wien löp weg en de zekke dögnt nargens maer too.

38 Nae, jongen wien mo'j in ni-je zekke doon.

39 En gin mense, dén olden wien drunk, wil der jongen hebben, want hee zeg: "Den olden wien, dén geet der met strieken."

6

1 Het gebeurn op ne sabbat, dat Jezus langs 't land leep. Ziene laerlingen reupen wat aorn af, wrevven zich dee tussen de hande uut en atten de kääorne op.

2 Een paar Farizeeërs zeien: "Waorumme doot i-jleu op den sabbat wat neet mag?"

3 Jezus antwoorden eur: "Hebt i-jleu dan neet elaezen, wat David ne kaere deed, too't hee en ziene kammeräo honger hadden?"

4 Hee ging God zien huus an in en nomp de breude, dee op 't altaar laggen, hee at der van en gof dee ok an ziene kammeräo. En daor mögt joo allene de priesters van aeten!"

5 Too zei Hee nog: "Den Mensenzöonne hef 't veur 't zeggen, wat den sabbat angeet!"

6 Op ne andern sabbat gebeurn 't, dat Hee naor de synagoge ging en daor onderricht gof. Daor was ne man met een zaor rechterhendjen.

7 De schriftgelaerden en de farizeeërs zatten der op te loerne, of Hee op den sabbat den man waer baeter maken zol. Dan zollen ze Um argens van beti-jen können.

8 Mor Hee had in de gaten wat ze in 't zinne hadden. Hee zei teggen de man met dat hendjen: "Kom es en gao hier in 't midden staon." Den man kwam ovverende en ging daor staon.

9 Too zei Jezus teggen eur: "Noo vraog ik owleu: wat mag noo op den sabbat: gooddoon of kwaoddaon, een menselaeven redden of het verinnewaern laoten?"

10 Too kek Hee eur ins verzet straf an en zei teggen den man: "Staek owwe hand es uut." Dén deed dat en ziene hand worden waer baeter.

11 Ze worden roodgleuendeg en hadden het der met mekare ovver, wat ze met Jezus doon zollen.

12 In dee dage gebeurn het, dat Hee den barg an op ging um daor tot God te bidden. Den helen nacht was Hee daor in gebed.

13 En too 't dag eworden was, reep Hee ziene laerlingen bi-j zich en Hee zoch der twaalvne uut eur uut, dee't Hee ok apostels neumen.

14 Simon, dén Hee ok Petrus neumen, Andreas, zien breur, Jacobus, Johannes, Filippus en Bartholomeüs;

15 Mattheüs en Thomas, Jacobus, dén van Alfeüs, en Simon met den bi-jname "den Zeloot".

16 En Judas, dén van Jacobus, en Judas Iskariot, dén Jezus later an-ebracht hef.

17 Hee ging met eur den barg waer af en blef staon op ne stae, waor 't vlak was. Daor was ne groten trop van ziene laerlingen en slim völle volk uut heel Judea en Jeruzalem en uut Tyrus en Sidon an de zee.

18 Al dat volk was ekommen um naor Um te luustern en van eure kwaolen af te kommen. Ok leu, dee't eplaogd worden deur voele geesten, worden waer baeter emaaft.

19 En alle leu prebaern Um an te raken, umdat der ne kracht van Um utging, dee't eur allemaole waer baeter maken.

20 Hee leet ziene ogen ovver ziene laerlingen gaon en zei: "Good af, i-jleu, dee't arm bunt, want God zien riek heurt owleu too.

21 Good af, i-jleu, a'j noo honger hebt, want i-jleu zölt zat te aeten kriegen. Good af, i-jleu, a'j noo hulen mot, want i-j zölt lachen.

22 Good af bun i-jleu, at de leu ow neet zeen of löchten könt, niks met ow van done hebben wilt en ow zwart maakt en owwen name deur den drek haalt umwille van den Mensenzöonne.

23 Waes wies met dén dag en dans mor van bli-jschop, want het zal ow in den hemel dubbel en dwars beloond worden. Met de profeten hebt eure veuolders joo 't zelfde edaone.

24 Mor te beklagen, i-jleu, dee't rieke bunt, want i-j hebt ow portie al binnen.

25 Te beklagen, i-jleu, dee't noo zat hebt, want i-jleu zölt honger lien. Te beklagen, i-jleu, dee't noo lacht, want i-jleu zölt rouwen en hulen.

26 Te beklagen, i-jleu, at de leu allemaole goeie dinge van ow zegt, want eure veuolders hebt het met de valse profeten joo net zo edaone.

27 Mor teggen owleu, dee't naor Mi-j luustert, zeg Ik: Waes wies met owwe vi-janden en doo good an wel i-j neet zeen of löchten könt.

28 Zegent, dee't ow vervleukt en bidt veur dee't ow zwart maakt.

29 Häöwt ze ow op de ene kiwwe, draei eur ok de andere too. En nemt ze ow 't bovvenkleed af, laot eur 't onderkleed ok.

30 Verlangt ze wat van ow, gef het eur en nemt ze ow wat weg, vraog het dan neet waerumme.

31 Behandel de leu net zo as i-jleu wilt, dat ze ow behandelt.

32 A'j bloos wies bunt met leu, dee't ow wal lien mögt, wat zol dat dan? Slecht volk is joo ok wies met wel eur wal lien mögt.

33 Want a'j gooddoot wel ow gooddut, dan kö'j toch neet anders verwachten as dat eur dat van danke is? Want slecht volk dut dat joo ok.

34 En as i-jleu allene mor leent an leu, waarvan i-j verwacht, da'j 't waerumme kriegt, dan kö'j toch neet anders verwachten as dat eur dat van danke is? Ok slecht volk leent joo an slecht volk um net zovölle waerumme te kriegen.

35 Nae, i-jleu mot wies waen met owwe vi-janden, doot eur good en leent eur zonder 't waerumme te verwachten. Want i-jleu zölt royaal beloond worden en i-j zölt kinder van den Alderhoogsten waen. Want veur ondankbaor en slecht volk is Hee joo good.

36 I-jleu mot barmharteg waen, zoas owwen Vader barmharteg is.

37 Aordeel neet, dan wordt i-j zelf ok neet e-aordeeld. Veraordeel neet, dan wordt i-j zelf ok neet veraordeeld. Sprek vri-j, dan wordt i-j zelf ok vri-j-esprokken.

38 Gef en ow zal egovven worden. Ne beste, ne an-estampete, ne e-schudde maote, heupend vol, zal ow in de sluppe edaone worden. Want met de maote, waor i-j andern met maet, zal ow ok emaeten worden.

39 Hee heel der eur ok nog ne geliekenisse bi-j: Ne blinden kan toch ginnen blinden leiden, of wal dan? Dan komt ze toch met zien beiden in den graven terechte, of neet dan?

40 Ne laerling steet toch neet bovven den meister, of wal dan? Wel uut-elaerd is, is den gelieken van zienen meister.

41 En wat zit i-j toch te kieken naor den splinter in 'n ander zien oge, mor den balke in ow eigen oge he'j geels neet in de gaten?

42 Hoo kö'j dan teggen andern zeggen: "Allo dan, laot mi-j owleu dén splinter es uut 't oge halen." en he'j den balke in ow eigen oge joo gaar neet in de gaten? Smiegel a'j der bunt, haal aerst dén balke uut ow eigen oge weg, dan zee'j teminsten scharp genog um bi-j andern splinters uut 't oge te halen.

43 't Is joo zo, dat ne goeien boom gin slechte vruchten göf en ne slechten toch gin goeie.

44 Want elken boom kö'j joo an ziene eigen vruchten kennen. Van ne däörnenbos pluk i-j joo gin viegen en van ne brömmelstroek snie'j gin wiendruve.

45 Van een good mense komt goeie dinge haer. Met wat der allemaole an goods in zien harte zit, daor kump hee met veur 't lechte. Van ne slechten komt minne dinge haer. Met wat der allemaole an slechts in zien harte zit, daor kump hee met veur 't lechte. Want waor 't harte vol van is, daor löp den mond van overver.

46 Waorumme spraekt i-jleu Mi-j an met "Heer! Heer!" en doot neet, wat ik owleu zegge?

47 Iedereene, dén bi-j mi-j kump en naor miene waorde luustert en der naor dut, - ik zal owleu zeen laoten, waor 't dén op lik.

48 Dén lik der op ene, dén bi-j 't bouwen van zien huus zo depe gröf, dat de fundamenten op vasten grond² kwammen. Too't 't hoogwater worden kon den streum, dén teggen 't huus an sloog, het neet onderstebovven kriegen, want het huus was joo good ebouwd.

49 Mor wel wal luustert, mor der neet naor dut, dén lik der op ene, dén zien huus zo mor op 't losse zand bouwen, zonder fundamenten. Too't den streum daor teggen an sloog, zakken het huus reukeloos in mekare en 't worden ene grote brake.

7

1 Nao at Hee teggen 't volk, dat naor Um ston te luustern, alles ezegd hadde wat Hee zeggen wol, ging Hee Kapérnaüm an in.

2 Ne centurio daor had ne knecht, waor 't e onmundeg wies met was. Dén was slim zeek en lag op starven.

3 Too't den centurio van Jezus heurn, sturn hee een paar van de leiders van de Jödden naor Um too met de dringende vraoge, of Hee kommen wol um zienen knecht der deurhen te helpen.

4 Dee kwammen noo bi-j Jezus en drongen der slim bi-j Um op an, want zeien zee: "Hee is 't waerd, da'J dat veur um doot.

5 Want hee mag ons volk gaerne lien en de synagoge dee hef hee veur ons bouwen laoten."

²Eigenluk steet hier: petra, dat wil zeggen : rots. Het is ne verwiezing naor den name, dee't Petrus krig in Mattheüs 16 : 18.

6 En Jezus ging met eur met. Too't Hee neet maer wied van zien huus af was, sturn den centurio Um een stuk of wat vrende integgen met de bosschop: "Heer, doo gin muite! Want ik bun 't gaar neet waerd, da'J onder mien dak komt.

7 Daorumme veulen ik mi-j ok te min um zelf naor Ow hen te gaon. I-j hoeft joo mor één woord te zeggen, en mienen knecht zal waer baeter worden.

8 Ik bun der joo ok ene, dén andere leu bovven zich hef en soldaoten onder zich. En a'k der teggen ene zegge: 'Mars!', dan geet e. Of teggen ne andern: 'Hier op an!' dan kump e. En teggen mienen knecht: 'Doo dat!', dan dut e dat."

9 Ton Jezus dat heurn, ston E dervan te kieken, van dén man. Hee draeien zich umme nao de leu, dee't met Um met egaone waarn en zei: "Dit wi'K owleu wal zeggen: zo'n groot geleuf he'K in Israël gaar neet evonnen!"

10 Too't de leu, dee't der op uut-estuurd waarn, waer in dat huus kwammen, troffen ze den knecht gezond en wal an.

11 Kort daornao gebeurn 't, dat Hee naor ne stad hen ging, dee't Naïn heet. En ziene laerlingen en ne groten trop volk gingen met Um met.

12 Too't Hee kort bi-j de paorte van de stad ekommen was, zee, daor worden ne doden uut-edraegen. Het was den enigsten zönne van zien moder, ne weddevrouwe. Heel wat leu uut de stad waarn bi-j eur.

13 En too't den Heer eur zag, kreg Hee slim met eur te done en zei teggen eur: "Neet maer hulen."

14 Hee kwam nog korterbi-j en raken de liekbare an. En de draegers stonnen stille. Hee zei: "Mien jong, ik zeg ow, opstaon!"

15 Den doden ging rechtop zitten en begon te praoten. En Jezus gof um an zien moder waeromme.

16 Ze waarn allemaole slim onder den indruk. Mor ze maken God groot en zeien: "Ne groten profeet is onder ons op-estaone" en "God hef naor zien volk ummezene."

17 En dit verhaal ovver Um ging deur 't hele Jödse land en de contreien der umme hen.

18 Ok Johannes den Deuper kreg dee verhalen allemaole te heurn van ziene laerlingen.

19 En Johannes reep twee van ziene laerlingen bi-j zich en sturn eur naor den Heer hen met de vraoge: "Bun I-J het, dén kommen zol, of hebbe wi-j nog ne andern te verwachten?"

20 Bi-j Jezus an-ekommen, zeien de mansleu teggen Um: "Johannes den Deuper hef ons naor Ow hen-estuurd met de vraoge: 'Bun I-J het, dén kommen zol, of hebbe wi-j nog ne andern te verwachten?'"

21 Net op dat moment hilf Hee heel wat leu van eure zeekten, kwaolen en boze geesten af en hee zorgen der veur, dat völle blinden zeen konnen.

22 Jezus antwoorden eur: "Gao hen en vertel Johannes, wat i-jleu ezene en eheurd hebt: Blinden zeet waer en lammen loopt; melaatsen wordt eheeld, doven heurt waer; doden wordt op-ewekt en an arme leu wordt de bli-je bosschop ebracht.

23 En good af, wel zich neet an mi-j argert.

24 Too't dee bosschoppers van Johannes waer weg-egaone waarn, begon Jezus teggen al 't volk ovver Johannes: "Waor bun i-jleu in de woestijn naor gaon kieken? Naor reet, dat weegt in den wind?"

25 Nae, mor waor bu'j dan wal naor gaon kieken? Naor ne man in deftege klaare? Volk, dat zich zo mooi antrök en overdäödeg laeft, dat is in paleizen van koningen te vinnen.

26 Nae, mor waor bun i-jleu dan wal naor gaon kieken? Naor ne profeet? Jao wis en waorachteg, Ik zeg owleu: Zelfs nog maer as ne profeet!

27 Hee is 't, waor at van eschrevven steet: 'Zee, ik sture mienen bosschopper veur ow uut, dén veur ow uut den weg lieke maken zal.'

28 Ik zeg owleu: "Van alle kinder, dee't deur vrouwleu op de welt ebracht bunt, is der gin ene groter as Johannes. Mor den kleinsten in God zien riek is toch groter as hee.

29 Alle leu, dee't dit eheurd hebt, ok de tolgaarders, govven God recht en leten zich met den deup van Johannes deupen.

30 Mor de Farizeeërs en de schriftgelaerden hebt niks van done willen hebben met wat God met eur veurhad en zodäöneg hebt ze zich neet deur um deupen laoten.

31 Waormet za'K de leu van vandage-an-den-dag vergelieken? Waor liekt ze op?

32 Ze liekt op kinder, dee't op de markt an 't spöllen bunt en 't ene tröpken röp naor 't andere: "Wi-j hebt veur ow op de fluite espöld, mor i-jleu hebt joo neet ens edanst; wi-j hebt een leed van verdreet ezongen, mor i-jleu hebt joo neet ens ehuuld."

33 Johannes den Deuper, dén kwam, aeten gin brood en dronk ginnen wien en i-jleu zegt: Dén hef den duvel in zich."

34 Den Mensenzönne is ekommen, dén et en drunk wal en i-jleu zegt: "Zonnen vraetzak! Zonne zoeptodde! Hee is kammeraod met tolgaarders en met slecht volk."

35 Mor: de wiesheid krig geliek van al eure kinder.

36 Ene van de Farizeeërs neugen Um te kommen aeten. Jezus ging den Farizeeër zien huus an in en ging an taofel anliggen.

37 Noo wonnen daor in dee stad ne vrouwe, dee't neet al te best bekend ston. Too't zee der achter kwam, dat Jezus in het huus van den Farizeeër an taofel an lag, ging zee daor met een albasten kruuksken met mirre op an.

38 Al hulend ging ze achter um staon, bi-j ziene veute. Eure träöne maken Um de veute nat en met eure häöre dreugen zee dee af. Zee kussen ziene veute en deed der de mirre op.

39 Too't den Farizeeër, dén Um eneugd had, dat zoog, zei e bi-j zich zelf: "At Dén ne profeet was, dan zol Hee wal weten wee en watveurne vrouwe dat is, dee Um anraakt, dat 't neet zonne hele beste is."

40 Mor Jezus begon der zelf ovver en zei teggen um: "Simon, ik mot ow wat zeggen." Waorop Simon zei: "Rabbi, zeg het mor."

41 "Der was es ne geldscheter. Der stonnen der twee bi-j um in 't book. Den enen veur viefhonderd zilverstukke en den andern veur viefteg.

42 Too 't zee 't neet waer lieke maken können, dee hee eur beide de schold deur. Noh dan: wel van dee beiden zal noo 't meeste met um ophebben?"

43 Simon antwoorden: "Mi-j duch, wel hee 't meeste deur-edaone hef." En Jezus zei teggen um: "Dat he'j good bekeken."

44 In tied dat Hee zich naor de vrouwe ummedraeien, zei Hee teggen Simon: "Zee'j dizze vrouwe? Ik bunne bi-j ow in huus ekommen. Water veur miene veute he'j mi-j neet edaone. Mor zee hef met eure träöne mi-j de veute nat-emaakt en dee met eure häöre af-edreugd.

45 Mi-j met ne kus goeiendag zeggen he'j neet edaone. Mor zee hef vanaf dat zee der in-kwam, mi-j slagmaols de veute ekust.

46 Met oliefolle heb i-j Mi-j 't heufd neet ezalfd, mor zee hef Mi-j met mirre de veute ezalfd.

47 Daorumme zeg ik ow: alles wat ze verkaerd edaone hef, is vergevven. En dat was neet weineg, want zee hef völle leefde eteund. Mor wel weineg vergevven wordt, teunt ok weineg."

48 En teggen eur zei Hee: "Wa'j verkaerd edaone hebt, is vergevven."

49 De andern an taofel begonnen bi-j zichzelf te zeggen: Wat veur ene is Hee, dat Hee zelfs 't kwaod vergöf?"

50 Mor Hee zei teggen de vrouwe: "Ow geleuf is ow behold ewest. Gao hen in vrae."

8

1 In den tied daornao gebeurn 't, dat hee stad en land afreizen um de goeie bosschop van God zien riek te verkondegen. De twaalvene waarn bi-j Um.

2 Der waarn ok wat vrouwleu bi-j. Dee waarn van eure voele geesten en zeekten af-eholpen. Zo as Maria, dee't Magdalena eneumd worden. Uut eur waarn zeuven duvelse geesten weg-egaone.

3 En Johanna, de vrouwe van Herodes zienen rentmeister Chusas, en Susanna en nog völle maer vrouwleu, dee't veur Jezus en ziene laerlingen zorgen met wat ze zelf tot eur verdoon hadden.

4 Too't der ne groten trop leu bi-j mekare was - uut alle staeden kwammen de leu op Um af - vertellen Hee eur ne geliekenisse.

5 "Der was der es ene, dén hen zaeien ging. Too't hee an 't zaeien was, kwam der wat van 't zaod op 't pad het land terechte. Het worden vertraene en uut de locht kwammen de voggels vratten 't op.

6 Der kwam ok wat van het zaod op grond met völle stene terechte. Daor was 't hard. 't Kwam wal op, mor 't verdreugen bi-j gebrek an vocht.

7 Der kwam ok wat van het zaod an de kante tussen de diesels terechte. Dee greuieren gelieke op met het zaod en verstikken het.

8 Mor der kwam ok zaod in goeien grond terechte, 't kwam op en brach good wat an: honderd kaer zovölle." En Hee zei der heel dudeluk achteran: "Wel aorne an 't heufd hef, dén mot luustern."

9 En ziene laerlingen vroegen Um, wat dee geliekenisse noo te beduun had.

10 Hee zei: "Owleu is 't egovven de geheimen van God zien riek te laern kennen, mor de andern mot 't met geliekenissen doon: ze zölt met de ogen wied los niks zeen, ze zölt met de aorne wied los niks heurn.

11 Dizze geliekenisse beduudt: Het zaod is God zien woord.

12 En wat op 't pad terechte kwam, kö'j vergelieken met leu, dee't woord wal heurt. Mor dan kump den duvel en trök het eur uut 't harte op; ze zollen joo es tot geleuf kommen können en ered worden.

13 Wat op de stene terechte kwam, kö'j vergelieken met leu, dee at ze 't woord heurt, der wal bli-j met bunt. Mor het slöt gin wortel. Ze geleuft ne zet, mor at 't knip en waer knip, dan trekt ze 't gat veur den bos.

14 Wat an de kante tussen de diesels terechte kwam, kö'j vergelieken met leu, dee't wal naor 't woord eluusterd hebt. Mor dan gaot ze hen en het woord verstikt in de kopzorgen, den riekdom en een laeven van alleneg mor van nemmen. Ze laot het neet riepe worden.

15 Mor wat in goeien grond terechte kwam, kö'j vergelieken met leu, dee't met een good en aperluk harte naor 't woord luustert. Ze holdt zich der stäöreg an en daordeur breg het bi-j eur heel wat op.

16 Gin mense stök der ne kaerse an en zet der wat ovverhaer of verstopt dee onder 't bedde. Mor i-j zet dee op ne kandelaar, want dan kan iederene, dén der inkump, het lecht zien.

17 Want der is niks verborgen, dat neet an 't lechte kommen zal en der is niks zo geheim, of 't wordt bekend en kump toch wal uut.

18 Pas der dan good op hoo a'j heurt! Want wel hef, zol egovven worden. Mor wel niks hef, ok wat hee dech te hebben, zal um af-enommen worden.

19 Zien moder en ziene breurs gingen naor Um hen, mor der was zovölle volk, dat ze neet bi-j Um kommen konnen.

20 Too worden Um bod edaone: "Ow moder en owwe breurs staot buten en ze wilt ow zien."

21 Mor Hee zei daarop: "Mien moder en miene breurs, dat bunt dee leu, dee't God zien waord heurt en doot."

22 Too gebeurn op een van dee dage, dat Hee met ziene laerlingen in een bootjen stappen en Hee zei teggen eur: "Lao'w ovverstaeken naor de gunne zied van 't maer." Too varen ze 't maer op.

23 Onder 't varen veel Jezus in 'n slaop. Der kwam een zwaor schoer met naar völle wind, dat sloog op 't maer naer. 't Bootjen maken water en het worden slim gevörluk veur eur.

24 Too gingen ze naor Um hen, maken Um wakker en repen: "Rabbi, rabbi, wi-j vergaot! Hee worden wakker en sprok den wind en het wilde water strabant too. Dee leien zich en het worden stille.

25 Hee zei teggen eur: "Waor is noo owleu geleuf?" Ze waarn fenaol van 't rit en zeien verwonderd teggen mekare: "Wat is Dén der toch veur ene, dat Hee 't ok ovver wind en water veur 't zeggen hef en dat ze nog naor Um luustert ok?"

26 En ze varen op 't land van de Gerasenen an. Dat lig tegenovver Galilea.

27 Too't Hee an land egaone was, kwam Um daar uut de stad vandan ne man integgen. Dén was deur boze geesten bezaeten. Hee had al ne helen horte gin klaere an 't lief en hee had ok gin huuskommen. Hee huzen in de rotsgrave.

28 Too't hee Jezus gewaar worden, krauwen hee het uut, veel veur Um op de knene en reep zo hard at e kon: "Wat wi'J van mi-j, Jezus, zönne van den alderhoogsten God? Ik bidde Ow, da'J mi-j neet pienegt!"

29 Want Jezus had den voelen geest besteld, dat hee uut den man weggaon zol. Al vake was den geest um de baas eworden. Dan hadden de leu um met kettens an hande en veute vaste-ebonnen um vat op um te hollen. Mor hee trok dee kettens kapot en dan worden hee deur den duvelsen geest de woestijn in-ejacht.

30 En Jezus vroeg um: "Waor bun i-j der ene van?" Hee zei: "Van het legioen." Want der waarn heel wat duvels in um tegange.

31 En dee drongen der bi-j Um op an, dat Hee eur neet bestellen zol, zich den in afgrond te smieten.

32 Noo wol 't geval, dat daar op den barg ne groten trop poggen eheud worden. En de geesten drongen der bi-j Um op an, dat Hee 't eur gönnen zol, in dee poggen an in te trekken. Hee gönnen eur dat.

33 Too gingen dee duvels uut den man weg en trokken in dee poggen an in. En den helen trop raozen den barg af het maer in en verzop.

34 Too't de heuders dat zogen gebeurn, meken ze dat ze wegkwammen en vertellen het stad en land rond.

35 De leu gingen hen kieken, wat der gebeurd was. Ze kwammen bi-j Jezus en daar troffen ze den man an, bi-j dén de duvels der uut-etrokken waarn. Hee zat daar bi-j Jezus an de veute, an-etrokken en al en good bi-j zien verstand. En den schrik sloog eur in de bene.

36 Dee't zelf ezene hadden, deen eur der bod van hoo't dén man, dén deur boze geesten bezaeten was, waer baeter emaaft was.

37 En al 't volk uut de contreien van de Gerasenen smeken Um, of Hee bi-j eur weggaon wol, want ze hadden den schrik good te pakken. En Jezus stappen in 't bootjen en ging waer trugge.

38 Mor den man, dén de duvels kwiet eworden was, dén vroeg Um, of hee bi-j Um blieden mog. Mor Hee stuern Um weg en zei:

39 "Gao trugge naor huus en vertel wat veur grote dinge God ow an ow edaone hef." En hee ging weg en hee vertellen overal in de stad, wat veur grote dinge Jezus an um edaone had.

40 Too't Jezus waerumme kwam, ston 't volk Um al op te wachten, want ze kekken allemaole naor Um uut.

41 En kiek, daar kwam ne man an, dén Jairus heten. Hee was der ene van 't bestuur van de synagoge. Hee veel veur de veute van Jezus naer en smeken Um met te gaon naor zien huus hen.

42 Want zien enige kind, een daerntjen van een jaor of twaalvene, lag op starven. Onderweg daarhen drukken de leu Um zowat plat.

43 Noo was daor ne vrouwe, dee't al twaalf jaor vloeien. (Ze had al eur geld an dokters spendaerd.)³ Gin mense had der eur van af können helpen.

44 Dee kwam noo van achtern op Um too, raken den kwast van zienen mantel an en drek heel het vloeien op.

45 En Jezus zei: "Wel hef der Mi-j an-eraakt?" Ze zeien allemaole van "Wi-j neet." En Petrus zei: "Rabbi, de leu hebt Ow joo van alle kanten in-eslotten en drukt ow zowat plat."

46 Mor Jezus zei: "Der hef der Mi-j ene an-eraakt, want ik marken, dat der kracht van mi-j uutging."

47 Too't dee vrouwe in de gaten had: "Ik bun der bi-j", kwam ze bövvend naor veurten en veel veur Um dale. En waor 't al 't volk bi-jston, vertellen ze Um, waaromme zee Um an-eraakt hadde en dat ze drek waer baeter eworden was.

48 En Jezus zei teggen eur: "Daerne, ow geleuf is ow behold ewest. Gao hen in vrae."

49 Intied dat Hee nog met eur an de praot was, kwam der ene van het huus van den bestuurder van de synagoge bod doon: "Ow dochter is dood, waes den rabbi der wieter neet maer ovver an 't zinne."

50 Mor Jezus heuren dat en antwoorden um: "Waes mor neet bange, blief alleneg mor vertrouwen, en zee zal ered worden."

51 Too't Hee bi-j het huus ankwam, wol Hee der ginene met an in laoten gaon as Petrus, Johannes en Jacobus en de vader en de moder van het kind.

52 De leu stonnen daor allemaole um eur hen te jammern en slogen zich op de borste van verdreet. Mor Hee zei: "Hol toch op met dat gejammer. Zee is neet estorven, mor slöp."

53 Ze lachen Um vaerkant uut, want ze wisten, dat ze estorven was.

54 Mor Hee pakken eur bi-j de hand en reep: "Daerntjen, opstaon!"

55 Ze begon waer aom te te kriegen en ston vaort op. En Hee bestellen, dat ze eur wat te aeten doon zollen.

56 Eure oldeleu waarn fenaol van 't rit. Mor Hee verbaod eur, met wel ok mor te praoten ovver wat der gebeurde was.

9

1 Hee reep de twaalvene bi-jnene en gof eur macht en gezag um duvelse geesten uut te drieven en de kracht um zeken waer baeter te maken.

2 En Hee sturn eur der op uut um de leu met God zien riek bekend te maken en eur van kwaolen af te helpen.

3 En Hee zei teggen eur: "Nempt niks met veur onderweggens: ginnen gaostok, ginnen buul, gin aeten en gin geld, ok gin tweede hemd.

4 En at i-jleu argens onderdak kriegt, dan mo'j daor blieven en van daoruut waer wieter gaon.

5 En at ze argens niks met ow van done hebben wilt, gao dan uut zonne stad weg en schudt ow het stof van de veute, as een getugenis teggen eur.

6 Zee gingen der op uut en trokken van dorp tut dorp. Ovveral brachten ze de bli-je bosschop en maken ze zeken waer baeter.

7 Too't den koning Herodes heurn, wat der allemaole gebeurn, wis e neet recht, hoo't e der met an mos. Want der waarn der wat, dee zeien, dat Johannes den Deuper uut den dood op-estaone was.

8 Waer anderen zeien, dat Elia verschenen was en nog waer anderen, dat ene van de olde profeten op-estaone was.

9 Mor Herodes zei: "Johannes? Dén he'k der den kop toch af-edaone! Wat veur ene mag dat dan wal waen, van wel ik zukke dinge heure?" En hee prebaern Jezus te zene te kriegen.

10 Too de apostels waeromme kwammen, vertellen ze Jezus, wat ze allemaole edaone hadden. Hee nom eur met en ze trokken zich trugge naor ne stae achteraf in de buurte van ne stad dee't Bethsaïda heten, um onder mekare te waen.

11 Mor de leu kwammen der achter en gingen um nao. Hee wachten eur en sprok met eur ovver God zien riek. En leu, dee't dat neudeg hadden, maken Hee waer baeter.

12 Too't den dag op 't ende leep, kwammen de twaalvene bi-j Um en zeien: "Laot de leu noo gaon. Dan könt ze naor de dörpe en de häöve in de buurte hengaon um daor onderdak en wat te aeten zeen te kriegen. Want wi-j zit hier achteraf."

13 En Hee zei teggen eur: "Gef i-jleu eur te aeten." Mor zee zeien: "Wi-j hebt neet maer as vief breude en twee visse. Of mo'w hengaon en veur al dat volk aeten kopen?"

14 Want 't waarn 't zonne viefduzend man. Hee zei teggen ziene laerlingen: "Laot eur in tröpkes van 'n man of viefteg gaon zitten."

15 Dat deen ze en ze kreggen alle leu an 't zitten.

16 Too nomp Hee dee vief breude en dee twee visse, kek naor boven, naor den hemel, sprok den zegen ovver 't aeten uut, brok de breude an stukke en gof dee an de laerlingen, um dee an de leu uut te delen.

³ Steet neet in den Grieksen tekst, wal in een antal andere handschriften.

17 En ze atten allemaole tot ze genog hadden. En wat der ovver was, worden bi-jnene gard: twaalf körve vol.

18 't Gebeurn, too't Hee ne kaere alleneg an 't bidden was en ziene laerlingen bi-j Um in de buurte waarn, dat Hee eur vroeg: "Wat zegt de leu van Mi-j? Waor holdt ze Mi-j veur?"

19 Ze zeien daarop: "Johannes den Deuper. Andern: Elia. En waer andern: Ene van de olde profeten, dén op-estaone is."

20 Too Hee teggen eur: "Mor i-jleu dan, veur wel holdt i-jleu mi-j dan?" Daorop Petrus: "Veur God zienen Messias."

21 En Hee bon eur naodrukkeluk op 't gemood, der wieters met gin mense ovver te praoten.

22 "Den Mensenzönne", zei Hee, "krig 't slim te liene en zal deur de oldsten en de ovverpriesters en de schriftgelaerden buten deure ezet en dood emaaft worden. Mor op den darden dag zal Hee op-ewekt worden."

23 En teggen eur allemaole zei Hee: "Wel achter Mi-j an gaon wil, mot neet maer an zichzelf denken. Hee mot zich elken dag waer zien kruus opkriegen en achter Mi-j an kommen.

24 Want wel zien laeven redden wil, dén zal 't verspöllen, mor wel zien laeven um mientwaege verspölt, dén zal 't redden.

25 Want wat wordt een mense der baeter van, at hee de hele welt wunt, mor zichzelf verlus of der zelf good scha van hef?

26 Wel zich veur Mi-j en miene waorde schaamt, veur dén zal den Mensenzönne zich ok schamen, at Hee in ziene glorie en in dee van den Vader en de heilege engelen kump.

27 Wisse, Ik zeg ow: onder de leu, dee't hier staot, bunt der wat, dee't wisse neet starven zölt aer at ze God zien riek ezene hebt.

28 't Gebeurn zonne acht dage nao at Hee dit ezegd had, dat hee Petrus en Johannes en Jacobus met zich met den barg opnom um te bidden.

29 En 't gebeurn, intied at Hee an 't bidden was, dat zien gezichte der heel anders uut kwam te zeen en ziene klaere worden straolend wit.

30 En zee, daar stonnen twee mansleu met Um te praoten: Mozes en Elia.

31 Dee waarn in volle glorie verschenen en hadden het met Um ovver ziene uuttocht, dee't in Jeruzalem eur beslag kriegen zol.

32 Noo hadden Petrus en de beide andern, dee't bi-j um waarn, de ogen neet loshollen können. Mor klaor wakker eworden, zogen ze Um in volle glorie en dee twee mansleu, dee't bi-j Um stonnen.

33 En 't gebeurn, too't dee bi-j Um weggaon wollen, dat Petrus teggen Jezus zei: "Rabbi, dat kump toch mooi uut, dadde wi-j hier bunt! Laot ons drie hutten bouwen: ene veur Ow, ene veur Mozes en ene veur Elia." Hee had der joo geels gin benul van wat hee zei.

34 Intied dat hee dat zei, kwam der ne wolke as ne schemme ovver eur haer. Ze worden slim bange, too't ze dee wolke in gingen.

35 En der klonk ne stemme uut dee wolke: "Dizzen hier is mienen Zönne, den man naor mien harte. Luuster naor Um."

36 En intied dat dee stemme klonk, was Jezus der allene nog mor. Ze hebt het stille ehollen en in dee dage an gin mense verteld, wat ze ezene hadden.

37 Het gebeurn, too't ze den andern dag van den barg naor ondern hen gingen, dat Um ne groten trop volk in de meute kwam.

38 En kiek, ne man uut het volk schreeuwen: "Rabbi, astebleef, kiek toch es naor mienen zönne, want hee is mien eneg kind.

39 En zee, ne geest nömp um mangs te pakken. Dan begunt den jonge gelieke te raern en hee wordt zo deur mekare erammeld, dat um 't schoem veur de mond steet. En dat höldt dan mor neet op en den jonge geet der helemaol onderdeur.

40 En ik hebbe owwe laerlingen evraogd um dén geest uut te drieven, mor dee kreggen het neet veur mekare."

41 Jezus antwoorden: "Wat bun i-jleu toch veur leu, doo ongeleuvege draodnaegels, da'j der rondloopt. Hoo lange mot ik nog bi-j owleu blieven en het met owleu uuthollen? Breng dén jonge van ow hier opan."

42 Intied at den jonge korterbi-j kwam, smet den voelen geest um veur de grond en joog um de stoepen op 't lief. Mor Jezus zei den duvelsen geest good de wacht an. Hee maken den jonge waer baeter en gof um an zien vader trugge.

43 Ze waarn allemaole knats onderstebovven ovver God ziene grote macht. Too't alle leu zich verwondern ovver alles wat Hee dee, zei Hee teggen ziene laerlingen:

44 "Knup ow dizze waorde good in de aorne: den Mensenzönne zal ovver-eleverd worden in mensenhande.

45 Mor van dat woord begrepen ze 't rechte neet, 't blef eur duuster, ze können der neet wies uut worden. En ze waarn zich wal, Um te vraogen wat dat woord te beduun had.

46 Ze kwammen der met mekare ovver an 't disseln, wel van eur den belangrieksten wal was.
 47 Mor Jezus had wal in de gaten, wat der in eur umme ging. Hee trok een kind naor zich too en zetten dat naost zich.
 48 Hee zei teggen eur: "Wel zo'n kind in mienen name opnömp, nömp Mi-j op. En wel Mi-j opnömp, nömp Um op, dén Mi-j estuurd hef. Want wel onder owleu allemaole den minsten is, dén is den meesten.
 49 Daorop zei Johannes: "Rabbi, wi-j hebt der ene in Owwen name duvelse geesten uut zeen drieven. Wi-j wollen um teggen hollen, umdat hee joo neet zoas wi-j met Ow metgeet."
 50 Jezus zei teggen um: "Laot um mor geworden, want wel neet teggen ow is, dén is veur ow."
 51 En 't gebeurn, too't de tied korterbi-j kwam dat Hee in den hemel op-enommen worden zol, dat Hee 't vaste besluit nomp, naor Jeruzalem hen te gaon.
 52 Hee stuern bosschoppers veuruut. Onderweggens kwammen zee in een dorp van de Samaritanen, um daor onderdak veur Um te zeuken.
 53 Mor de leu daor wollen Um neet hebben, want Hee was joo onderweg naor Jeruzalem.
 54 Too't de laerlingen Jacobus en Johannes dat gewaar worden, zeien ze: "Heer, wi-J da'w zegt, dat der vuur uut den hemel ummedale kump um eur te verbrannen?
 55 Mor Hee draeien zich umme en gof eur ne afjacht.
 56 En ze gingen naor een ander dorp.
 57 Onderweggens zei der ene teggen Um: "Ik gao met Ow met, net gelieke wao'J hen gaot.
 58 Daorop zei Jezus: "De vösse hebt eurn bouw, de vöggele eure nuste. Mor den Mensenzönnne hef ginne stae, waor 't Hee zich 't heufd dale-leggen kan."
 59 En teggen ne andern zei Hee: "Kom achter Mi-j an." Mor dén zei: "A'j 't good vindt, wi'k aerst hengaon en mien vader begraven."
 60 Mor Hee zei tegen Um: "Laot de doden eure doden mor begraven. Mor i-j, gao hen en maak het riek van God bekend."
 61 En waer ne andern zei: "Heer, ik zal achter Ow ankommen, mor laot mi-j aerste onze volk atjuu zeggen."
 62 Mor Jezus zei teggen um: "Wel met 't land an 't bouwen geet en als mor achterumme kik, den dög neet veur God zien riek."

10

1 Daornao wees den Heer nog (tweeën-)zeuventeg andern an en Hee stuern dee twee an twee veur zich uut naor alle staeden en dörpe, waor 't Hee zelf ok van plan was hen te gaon.
 2 Hee zei teggen eur: "'t Verbouw is maer as good, mor 't warkvolk is betuun. Vraag daorumme den Heer van 't verbouw, warkvolk te stuern um der veur te zorgen, dat 't grei van 't land af kump.
 3 Gaot der op uut, kiek: Ik sture owleu as lemmekes tussen de wölve.
 4 Nem gin knippe met, gin knapzak, gin sandalen. Zeg onderweggens gin mense den tied van den dag.
 5 Waor i-j ok naor binnengaot, zeg aerst: 'Vrae ovver dit huus!
 6 Wont daor ne man van vrae, dan blif dee vrae van ow bi-j um. Mor zo neet, dan kump dee waer bi-j ow trugge.
 7 Blief daor, aet en drink, wat ze ow veurzet. Want wat ne arbeider verdeent, dat kump um too. Gao neet van 't ene huus naor 't andere.
 8 Kom i-j in ne stad, waor at ze ow ontvangt, aet dan wat ze ow veurzet.
 9 Maak de zeken daor waer baeter, en zeg teggen eur: "God zien riek is kort bi-j owleu ekommen."
 10 Mor kom i-j in ne stad, waor 't ze ow neet ontvangt, gao dan de straote op en zeg daor:
 11 "Zelfs het stof van owwe stad, da'w an de veute hebt, slao'w van ons af, dat kö'j hollen. Mor dit mot i-jleu good begriepen: God zien koninkriek zit der an te kommen.
 12 Ik zegge owleu: het zal Sodom op dén dag baeter veurgaon as zonne stad.
 13 't Is een bedreufd spil met ow, Chorazin! En met ow, Bethsaïda! As der in Tyrus en Sidon net zukke machtege dinge gebeurd waarn as at der bi-j owleu gebeurd bunt, dan hadden dee al lange in zak en asse ezaeten en waarn op andere gedachten ekommen.
 14 Mor het zal veur Tyrus en Sidon in het aordeel baeter vergaon as owleu.
 15 En i-j, Kafarnaüm, zol i-j tot in den hemel in de heugte estokken worden? I-j zölt in 't dodenriek estot worden.
 16 Wel naor owleu luustert, dén luustert naor Mi-j. Wel met owleu niks van done hebben wil, wil met Mi-j niks van done hebben. En wel met Mi-j niks van done hebben wil, dén wil ok niks van done hebben met Um, dén Mi-j estuurd hef."
 17 Dee (tweeën-)zeuventeg kwammen heel bli-j waerumme en zeien: "Heer, a'w owwen name neumt, dan luustert ok de boze geesten naor ons."
 18 Hee zei teggen eur: "Ik hebbe den Satan ezene, hee worden den hemel uut-elöcht."

19 Pas op, ik heb owleu de macht egovven um bovven op slangen en schorpioenen te traen en ok de macht over 't hele leger van den vi-jand. En niks zal ow wat andoon.

20 Mor waes der neet bli-j met, dat de geesten naor ow luustert. Nae, waest der bli-j met, dat owwe namen in den hemel te book staot.

21 Op dat moment worden Jezus - vol van den Heiligen geest - slim bli-j en Hee zei: "'t Is dankenswaerd, Vader, Heer van den hemel en van de aerde, da'J dizze dinge veur wieze en vernemstege leu verborgen hebt en an gewone leu laoten zeen hebt. Jao vader, want zo he'J 't altied gaerne hebben willen.

22 Alles hef mien Vader Mi-j too-vertrouwd. Gin ene wet, wel den Zönne is, bloos den Vader, en wel den Vader is, bloos den Zönne, én an wel den Zönne het bekend maken wil."

23 Daornao namp Hee ziene laerlingen apart en zei: "Good af bunt de ogen, dee't zeet, wat i-jleu zeet.

24 Want ik zegge owleu: Verscheiden profeten en koningen hadden gaerne ezene, wat i-jleu zeet, en ze hebt het neet ezene. Ze hadden gaerne eheurd, wat i-jleu heurt, en ze hebt het neet eheurd.

25 Too kwam der ne schriftgelaerden naor Um too. Hee wol te weten kommen, wat e an Jezus had en zei: "Rabbi, wa'k mo'k doon, a'k het eeuweg laeven arven wil?"

26 En Hee zei teggen um: "Wat steet der in de Wet van Mozes eschrevven? Hoo laes i-j dat?"

27 Hee zei daarop: "I-j zölt den Heer, owwen God, met ow hele harte leef hebben, met alles wa'j in ow hebt, met alles wa'j in owwe macht hebt, met heel ow denken en veulen, en owwen näösten as owzelf."

28 Hee zei teggen um: "Dat he'j good; doot zo'j zegt en i-j zölt laeven."

29 Mor hee wol zichzelf schone praoten en zei teggen Jezus: "Wel is dan mienen näösten?"

30 Daarop zei Jezus: "Der was es ne man, dén van Jeruzalem af ummenaer leep naor Jericho. Hee veel in hande van rovers. Dee hilpen um van alles af, smaern um af, gingen weg en leten um too halfdood liggen.

31 Toovalleg ging der ne priester dén weg af, dén zoog um, mor ging met ne groten baoge an um veurbi-j.

32 Ne Leviet kwam ok langs dee plaatse, hee zoog um, mor leep der met ne groten baoge ummehen.

33 Mor ne Samaritaan, dén onderweg was, kwam daor ok langs en too't hee den man daor zo zoog, had e slim met um te done.

34 Hee ging naor um too, verzorgen ziene wonden met olief-ollie en wien en verbon um; en hee zetten um op zien eigen lastdier, bracht um naor ne harbargen en zorgen veur um.

35 En den volgenden dag gof e den kastelein twee geldstukke en zei: "Zorg good veur um en a'j maer kosten hebben zollen, dan za'k ow betalen, a'k hier langs waerumme-komme.

36 Wat ducht ow? Wel van dizze drie is 'n näösten ewest van den man, dén de rovers in hande evallen was?"

37 Hee zei: "Dén met um te done had." En Jezus zei teggen um: "Noh, allo dan, doo net zo."

38 Op eure reize kwam Hee in een dorp, waor 't ne vrouwe, dee't Martha heten, Um as gast in eur huus neugen.

39 Zee had ne zuster, Maria was eurn name, dee't ok an de veute van den Heer zitten ging en luustern naor Um.

40 Mor Martha gönnen zich nargens anders tied veur as veur 't beden. Ze ging der bi-j staon en zei: "Heer, kan het Ow niks schaelen, dat mien zuster mi-j alleneg löt zitten met al dat beden? Zeg eur, dat ze mi-j helpen kump."

41 Den Heer zei daarop: "Martha, Martha, i-j maakt ow drok en naar ovver van alles en nog wat.

42 Echt neudeg is der bloos één ding: Maria hef zich 't goeie deel uut-ezocht, en dat zal eur neet af-enommen worden."

11

1 't Gebeurn op ne kaere, dat Hee argens an 't bidden was. Too't Hee 't bidden edaone had, zei ene van ziene laerlingen teggen Um: "Heer, laer ons bidden, net zo as Johannes dat ziene laerlingen ok elaed hef."

2 Hee zei teggen eur: "As i-jleu bidt, dan mo'j zeggen:
 Vader, laot owwen name heilegd worden,
 laot ow koninkriek kommen,
 3 doo ons elken dag het brood, da'w veur dén dag neudeg hebt,
 4 en raeken ons neet too, wa'w verkaerd edaone hebt,
 want wel bi-j ons in 't kriet steet, dén raeken wi-j dat ok neet too.
 En laot ons neet uutprebaerd worden."

5 En Hee zei teggen eur: "Stel ow veur, ene van owleu hef ne kammeraod. En dén kump midden in den nacht bi-j um en zeg teggen um: 'Too, kö'j mi-j drie breude lenen?

6 Want ne kammeraod van mi-j is op deurreize bi-j mi-j langs ekommen en ik hebbe niks um um veur te zetten.'

7 Zol dan dén kammeraod van achter de deure hen zeggen: 'Laot mi-j met vrae, ik hebbe de deure joo al op slot en de kinder en ik bunt al naor bedde. Ik kan neet opstaon um ze ow te doon?'

8 Ik zegge owleu: At hee al neet opsteet, um ze um te doon umdat 't zienen kammeraod is, dan zal e toch wisse opstaon umdat zienen kammeraod het te vraogen wög. En hee zal um net zovölle doon as e neudeg hef.

9 Daorumme zeg ik owleu: Vraag en der zal ow egovven worden, zeuk en i-j zölt vinden, klop an en der zal los-
edaone worden.

10 Want iederene, wel vrög, krig, wel zöch, vundt, wel anklopt, wordt los-edaone.

11 Göf het bi-j owleu soms ne vader, dén zienen zönne ne slange dut, as dén um ne vis vrög?

12 Of at dén um een ei vrög, um ne schorpioen dut?

13 At i-jleu noo, slechte leu da'j bunt, owwe kinder goeie dinge wet te doon, hoovölle te maer dan zal owwen Vader
in den hemel den Heiligen Geest doon an wee't der Um umme vraagt."

14 Op ne kaere was Hee met ne duvelsen geest, dén stom was, an 't utdrieven. En 't gebeurn, too't dén duvelsen
geest weg-egaone was, dat den stommen man praoten kon. Al 't volk ston der van te kieken.

15 Mor wat leu zeien: "Hee drif dee duvelse geesten uut met hulpe van Beëlzebul, den baas van de duvelse geesten."

16 Andern wollen Um uutprebaern en verlangen van Um een teken uut den hemel.

17 Mor Hee had wal in de gaten wat ze in 't zinne hadden en zei teggen eur: Ieder koninkriek, waarin ze rebullie met
mekare hebt, dat geet der an. En 't ene huus kump op 't andere trechte.

18 At noo ok den Saotan rebullie met zichzelf hef, hoo zal zien koninkriek dan stand hollen? Want i-jleu zegt da'K
met hulpe van Beëlzebul de duvelse geesten utdrieve.

19 At Ik noo met hulpe van Beëlzebul dee duvelse geesten utdrieve, met wel ziene hulpe doot owwe eigen leu dat
dan? Daorumme zölt dee rechters ovver owleu waen.

20 Mor as Ik met hulpe van God zienen vinger de duvelse geesten utdrieve, dan hebt i-jleu zo met God zien riek
van done.

21 As ne starken man met goeie waopens zien eigen spil bewaakt, is alles wat hee hef veileg.

22 Mor kump der ene op um af, dén starker is as hee en um der onder krig, dan nömp dén um al ziene waopens, waor
't hee op vertrouwen, af en dén verdeelt alles wat hee um af-enommen hef.

23 Wel neet met Mi-j is, dén is teggen Mi-j. Wel neet met Mi-j bi-jnene breg, dén jeg uut mekare.

24 Zo gauw at der ne voelen geest uut een mense weg-egaone is, geet dén an 't zwarven deur dreuge contreien op
zeuk naor röste. Mor at hee dee neet vundt, zeg e: 'Ik gao waerumme naor 't huus, waor 'k uut-etrokken bunne.'

25 En at hee daar kump, dan vundt e het an-ekaerd en an kante.

26 Hee geet dan hen en nömp zeuven andere geesten met zich met, nog völle slimmer as hee zelf. Ze trekt der in en
wont daar. En den man is der in 't leste slimmer an too as in 't aerste."

27 En 't gebeurn, too't Hee dizze dinge ezegd had, dat der ne vrouwe uut den trop Um tooreep: "Gelukkeg dee
vrouwe, dee't Ow onder de slippe edraegen en Ow an de borste ehad hef."

28 Mor Hee zei: "Jao, neet dan! Mor völle gelukkeger bunt dee leu, dee't God zien woord heurt en der good op
past."

29 Too't der alsmor maer volk op af kwam, begon Hee te zeggen: "'t Is mi-j wat met dee leu van teggenswaordeg.
Ze verlangt een teken, mor ze zölt anders gin teken kriegen as Jona 't ziene.

30 Want net as Jona een teken ewest is veur de leu van Ninevé, zo zal den Mensenzönne dat waen veur de leu van
teggenswaordeg.

31 De koninginne van het zuden zal bi-j het aordeel opstaon met de leu van teggenswaordeg en eur veraordelen. Zee
is joo van 't andere ende van de welt ekommen um te luustern naor Salomo ziene wiesheid. En zee, maer as
Salomo is hier!

32 De leu van Ninevé zölt bi-j het aordeel opstaon met de leu van teggenswaordeg en zölt eur veraordelen. Want ze
bunt nao de bosschop van Jona anders gaon laeven. En zee, maer as Jona is hier!

33 Gin mense stök ne löchte an en zet dee dan in den kelder of onder een spintvat. Nae, hee hönk dee an ne stiel.
Dan kan iederene, dén der in kump, 't lecht zeen.

34 De löchte van het lichaam is ow oge. At ow oge helder uitkik, dan is ok ow hele lichaam lecht. Mor kik het
donker uut, dan is ok ow lichaam duuster.

35 Waes der dan op verdacht, dat het lecht in ow gin duuster wordt.

36 At noo ow lichaam helemaol lecht is, ginnen enkelen duustern hook maer hef, dan zal het ok helemaol verlecht
waen, net zo at wannaer de löchte ow met eurn schien in 't volle lecht zet.

37 Intied at Hee nog sprok, neugen ne Farizeeër Um bi-j um te kommen aeten. Hee ging naor binnen en lei zich an
taofel.

38 Den Farizeeër verwondern der zich ovver, dat Jezus zich veur 't aeten neet aerst ewassen had.

39 Mor den heer zei teggen Um: "Jao, i-jleu, Farizeeërs, de butenkante van den beker en van den schöttel maakt i-
jleu wal schone, mor in de hoed is 't bi-j owleu een en al op-ow-an en slechtegheid.

40 Domme koezen, da'j bunt! Wel de butenkante emaaft hef, dén hef joo ok de binnenkante emaaft!

41 Gef lever alles wat der in zit weg an de armen, dan zit 't lieke bi-j ow.

42 Mor te beklagen bun i-jleu, Farizeeërs! Want i-j betaalt tienden van munt, van wienroet en van allerhande kökkenkruderi-je. Mor i-jleu gaot veurbi-j an het recht en de leefde veur God. Het ene mo’j doon en ’t andere neet naolaoten.

43 Te beklagen bun i-jleu, Farizeeërs, want in de synagoge zit i-jleu mor al te gaerne op de aerste riego. En i-j staot der op dat de leu op de markt ow goeiendag zegt.

44 Te beklagen bunt i-jleu! Want i-jleu liekt wal op een graf, da’j neet maer as zodäoneg herkennen könt. De leu loopt der ovver hen zonder ’t in de gaten te hebben.”

45 Ene van de wetgelaerden zei daarop teggen Um: “Zo’J noo praot, stot I-j ons ok veur ’t heufd.”

46 Mor Hee zei: “I-jleu, wetgelaerden, bunt net zo te beklagen. I-jleu legt de leu lasten op. Lasten, dee’t ze joo neet draegen könt. Mor zelf raak i-jleu dee lasten nog met gin vinger an!

47 Te beklagen bun i-jleu, want i-jleu bouwt gedenktekens veur de profeten, mor owwe veuolders hebt dee vermaord.

48 Zo laot i-jleu zeen, da’j ’t eens bunt met wat owleu veuolders edaone hebt. Dee hebt de profeten vermaord en i-jleu bouwt der gedenktekens veur!

49 Daorumme hef God in ziene wiesheid ezegd: ’Ik zal eur profeten en apostels stuur en wat dervan zölt ze ummebrengen en vervolgen’,

50 zodat de leu van teggenswaordeg verantwoordeluk esteld worden zölt veur het blood van al dee profeten. Veur al dat blood, dat van de schepping van de welt af an vergotten is.

51 Vanaf Abel zien blood tot an dat van Zacharia, dén van kante emaaft worden tussen het altaar en tempelgebouw. Jao, ik zegge ow, de leu van teggenswaordeg zölt der veur verantwoordeluk esteld worden.

52 Te beklagen bun i-jleu, wetgelaerden, want i-jleu hebt den slöttel van ’t richtege wetten weg-emaakt. I-jleu bunt der zelf neet an in-egaone, en eur dee’t der wal an in wollen, he’j teggen-ehollen.”

53 Too’t Hee daor vandan ging, begonnen de schriftgelaerden en de Farizeeën Um dufteg op de hoed te kommen en Um ovver van alles en nog wat uut te vraogen.

54 Ze waarn der op uut, Um te vangen op eets, dat Hee zich zol laoten ontvallen.

12

1 Intussentied was der ne geweldegen trop volk bi-jnene ekommen. Zovölle, dat ze mekare an de kante drukken. Hee begon, in de aerste plaatse teggen ziene laerlingen: “Waart ow veur den zoerdeeg van de Farizeeërs. Ik bedoele: eur doon-as-of.

2 Der is niks too-edekt, of ’t zal an ’t lechte kommen, en der is gin geheim, of ’t wordt wal bekend.

3 Daorumme, alles, wat i-jleu in ’t duuster ezegd hebt, dat zal in ’t lecht eheurd worden, en wat i-jleu ow onder mekare in ’t aor smuustert, dat wordt van de dake eschreeuwd.

4 Teggen owleu, beste leu, zeg ik: Maak ow mor neet bange veur de leu, dee’t ow ’t lichaam doodmaakt, mor ow dan niks maer maken könt.

5 Ik zal ow dudeluk maken, veur wel at i-jleu ow wal bange maken mot: maak ow bange veur um, dén bi-j machte is um ow, nao at hee ow dood-emaakt hef, in de helle te smieten. Jao, ik zeg ow, daor mot i-jleu ow bange veur maken, dat mo’j.

6 Doot neet vief mussen twee stuver? Toch wordt der gin ene van eur deur God vergaeten.

7 Jao, zelfs de häöre op ow heufd bunt allemaole eteld. Maak ow daorumme neet bange: i-jleu bunt maer waerd as ne trop mussen.

8 Ik zeg owleu: iederene, dén onder de leu veur Mi-j uutkump, veur dén zal ok den Mensenzönne uutkommen onder God ziene engelen.

9 Mor wel onder de leu zeg niks met Mi-j van done te willen hebben, met dén zölt ze ok onder God ziene engelen niks van done willen hebben.

10 At der ene wat zeg, dat teggen den Mensenzönne in geet, dat zal um vergovven worden. Mor wel met den Heiligen Geest den spot drif, dén zal ’t neet vergovven worden.

11 At ze ow in de synagogen veur ’t bestuur of veur de hoge haeren van de overheid slöpt, maak der ow dan neet naar ovver, hoo’j ow verwaern mot of wa’j zeggen mot.

12 Want den Heiligen Geest zal ow op dat moment wal laern, wa’j zeggen mot.

13 Ene uut het volk zei teggen Um: “Rabbi, zeg i-j toch teggen mien breur, dat hee de arfenisse met mi-j delen mot.”

14 Jezus zei teggen um: “Besten man, wee hef Mi-j an-esteld um bi-j owleu veur rechter of notaris te spöllen?”

15 Hee zei teggen eur: “Kiek toch uut, en waart ow veur al dee hebberegheid. Want ok al hef een mense zat en genug, dan nog heurt um zien laeven neet eigens too.”

16 En Hee vertellen eur dizze geliekenisse: “Het land van ne rieken man had dufteg wat op-ebracht.

17 En hee overnaern bi-j zichzelf: ’Wat mo’k now doon? Want ik heb joo geels gin ruimte, waor ’k ’t verbouw laoten kan.’

18 'Wet i-j, wa'k doo?' zei hee, 'ik smiete mi-j de spiekers⁴ teggen de grond en bouwe mi-j grotern. En daorin doo'k mi-j dan al het zaod en al mien andere spil.'

19 Dan za'k teggen mi-j zelf zeggen: 'Jonge, i-j hebt daor een mooi betjen liggen, daor kö'j jaorn met veuruut. Doot 't noo mor es kalm an, aet, drink en nemp het der mor es van.'

20 Mor God zei teggen um: 'Dommen koeze, da'j bunt! Nog dizzen nacht zal ow laeven trugge-vraogd worden. En wa'j allemaole klaor emaaft hebt, wel geet daor dan met strieken?

21 Zo vergeet het een mense, dén veur zichzelf völle bi-jnene-gard hef, mor neet rieke is in God."

22 En Hee zei teggen ziene laerlingen: "Daorumme zeg ik owleu: I-j mot neet naar maken ovver ow laeven: hoo'j te aeten kriegten zölt, of ovver ow lichaam: wa'j antrekken zölt.

23 Het laeven is joo maer as aeten en 't lichaam maer as klaere.

24 Kiek toch es naor de raven. Zaeien en maeien, dat doot ze neet. Ne spinde of een spieker, dee hebt ze geels neet. Boh nae, God vaort eur. En hoovölle maer bunt i-jleu as dee voggels!

25 En wel van owleu kan der met al zien geprakkezaerte an zien laeven ok mor ne elle bi-j an doon?

26 A'j dan zo eets kleins al neet ens könt, wat zö'j ow dan toch ovver dee andere dinge naar maken?

27 Kiek toch es naor naor de lelies, hoo't dee greuit. Spinnen of waeven, dat doot ze neet. Mor dit wi'k owleu wal zeggen: Zelfs Salomo in al ziene glorie was neet zo an-etrokken as ene van eur.

28 At noo God het gres, dat der vandage nog steet, en dat morgen in den aoven edaone wordt, zukke mooie klaere an dut, hoovölle te maer zal Hee dat owleu doon. Owleu, dee't zo weineg vertrouwen hebt.

29 Maak ow toch neet zo drok ovver wa'j aeten of drinken zölt. Nae, maak ow daor neet naar ovver.

30 Dat bunt joo allemaole dinge, waor 't leu zonder vertrouwen op de welt achteran gaot. Owwen Vader wet joo wal, da'j um dizze dinge verlet hebt.

31 Mor maak ow lever drok ovver God zien riek, en al dee andere dinge krie'j der op too.

32 Maak ow neet bange, doo klein tröpken, want het hef owleu Vader good edacht, ow zien riek te gevven.

33 Verkoop wat i-jleu hebt en gef het geld weg an de armen. Maak zo veur owzelf geldbuuls, dee't neet versliet, ne schat in den hemel, dén neet in waerde vermindert. Waor 't gin deef bi-j kommen kan en gin klaermotte der gaete in vraeten kan.

34 Want wat veur ow van waerde is, dat hef ow harte.

35 Zorg der veur da'j altied an-etrokken bunt en dat owwe lampen brandt.

36 I-jleu mot net doon as leu, dee't der op wacht, dat eurn baas van de brulfte waer op huus op an geet: at hee der an kump en anklopt, könt ze um vaort losdoon.

37 Good af bunt dee knechte, dee't eurn baas nog wakker vundt, at hee kump. Jao wisse, dat zeg ik owleu: hee zal zich de schorte veurdoon, eur an taofel neugen en rondgaon um eur te bedenene.

38 Dee bunt good af, at hee eur zo vundt, of 't noo midden in den nacht is of nog later.

39 Dit kö'j ow toch ok begriepen: at den haer van dat huus eweten had, hoo late den deef kommen zol, dan zol hee der wal veur op-epast hebben, dat der neet in zien huus in-ebrokken worden.

40 I-jleu mot zorgen da'j 't der naor hebt, want den Mensenzönne kump op ne tied, da'j Um neet verwacht."

41 Too zei Petrus: "Heer, vertel i-j dizze geliekenisse bloos veur ons of ok veur alle andere leu?"

42 Den Heer zei daorop: "Wel is dan den betrouwbaorn en vernemstegen rentmeister, dén den haer anstellen zal um der veur te zorgen dat 't warkvolk op tied krig, wat eur toosteet?

43 Good af is dén knecht, as zienen heer, at hee in huus kump, um daor met gengs zut.

44 Jao wisse, ik zeg owleu: Hee zal um anstellen as behaerder van alles wat hee hef.

45 Mor at dén knecht bi-j zichzelf zeggen zol: "'t Zal nog wal een hörtjen duurn, aer mienen haer waerkump" en hee geet hen, de slaven en slavinnen af te smaern, an 't aeten en drinken geet en zich bezup,

46 dán kump den haer van dén knecht op ne dag, dat hee dat neet verwacht, en op ne tied, dee't hee neet weten kan. Dan zal hee um de kop der af doon en um zo laoten delen met ander mies volk.

47 Den knecht, dén wal wet hoo't zienen haer 't hebben wil, mor niks klaor-emaaft hef en neet edaone hef, wat den haer hebben wil, dén krig duftteg wat op de ribben.

48 Mor wel neet eweten hef hoo't den haer het hebben wil en dinge edaone hef, waor 't straffe op steet, dén zal neet zovölle klappen kriegten. Wel völle ekreggen hef, van dén wordt ok völle verlangd. Hoo maer der ene toovertrouwd is, um zovölle te maer wordt der van um evraogd.

49 Vuur bun Ik op de aerde kommen smieten en Ik zol mor al te gaerne willen, dat 't al duftteg brannen.

50 Ik mot ne deup ondergaon en daor zee'K slim teggen op. Was 't al mor vaste klaor!

51 Meen i-jleu, da'K ekommen bunne um vrae op de aerde te brengen? Nae, zeg ik ow, aerder onvrae.

⁴Spiekers bunt veurraodschuurn.

52 Van noo af an zölt der vieve in één huus waen, dee't met mekare neet lieke hebt, dree teggen twee en twee teggen dree.

53 Den vader neet met den zönne en den zönne neet met den vader. De moder neet met de dochter en de dochter neet met de moder. De schoonmoder neet met de schoondochter en de schoondochter neet met de schoonmoder.”

54 Hee zei ok teggen 't volk: “At i-jleu zeet, dat 't in westen dichte trök, dan zeg i-j vaort: 'Der kump raegen' en dat dut 't ok nog.

55 En at den wind uut 't zuden kump, dan zeg i-jleu: “'t Wordt heite” en dat dut 't ok nog.

56 Smiegels a'j der bunt! Wat der an verschienselen op de aerde en an de locht te zeen bunt, daor wet i-jleu alles van. Mor van wa'j in dizzen tied zeet, wet i-j niks.

57 Hoo he'j dat toch, dat i-jleu neet bi-j owzelf uutmaakt wat recht is?

58 Want a'j met owwe teggenparti-je naor 't gerechte gaot, doot der dan onderweg alles an um van um af te kommen. Anders slöpt hee ow veur den rechter. En den rechter zal ow in hande van den gerechtsdienaar gevven en dén zal ow in de kaste zetten.

59 Ik zeg owleu: I-j komt daor wisse neet aerder uut as a'j den lesten cent betaald hebt.”

13

1 Net in dén tied kwammen der wat bi-j Um en deen Um bod ovver de Galileeërs. Pilatus had eur blood met dat van eure offerdiern emengd.

2 Hee ging der op in en zei teggen eur: “Denk i-jleu soms, dat dizze Galileeërs slechter volk waarn as al dee andere Galileeërs, umdat eur dit ovverkommen is?

3 Niks der van, zeg ik ow. Mor as i-jleu neet anders gaot laeven, zal 't owleu allemaole net zo vergaon.

4 Of dee achttiene, dee't der onder kwammen, too't den taorn van Siloam in mekare veel, denk i-jleu soms dat dee maer schold hadden as alle andere leu, dee't in Jeruzalem wont?

5 Niks der van, zeg ik ow. Mor as i-jleu neet anders gaot laeven, zal 't owleu allemaole net zo vergaon.

6 Hee vertellen eur dizze geliekenisse: “Der was es ne man, dén ne viegeboom in zienen wiengaorden staon had. Hee kwam es kieken, of der ok viegen an zatten, mor hee von der ginne.

7 Hee zei teggen zienen wienboer: 'Mo'j es naogaon, noo kom ik hier al dree jaor um te kieken of der ok viegen an dén viegeboom zit, mor ik vinne der ginne. Houw um mor umme. Waorumme zol hee alleneg mor plaatse wegnemmen?’

8 Mor dén zei daarop teggen um: 'Menaer, laot um nog dit jaor staon. Dan za'k de grond der ummehen aerst nog es ummemaken en der mest bi-j doon.

9 En at hee dan 't andere jaor dreg, is dat mooi. En anders, jao, dan mo'j um mor ummehouwen.”

10 Op ne sabbat was Hee ne kaere an 't onderrichten in ene van de synagogen.

11 Noo was daor ne vrouwe, dee had al achttien jaor te lien ehad van ne geest, dén eur zeek maken. Ze leep helemaol krom veurovver en kon zich geels neet oprichten.

12 Too't Jezus eur zoog, reep Hee eur bi-j zich en zei teggen eur: “Mien beste mense, i-j bunt van owwe kwaole af!”

13 Hee leggen eur de hande op en op slag richten zee zich op en gof God aer.

14 Mor den leider van de synagoge staorn der zich nogal an, dat Jezus der op den sabbat ene waer baeter maken. “Zes dage bunt der um te arbeiden, kom dán um eholpen te worden. En neet op den sabbat”, zei hee teggen het volk.

15 Den Heer antwoorden um: “Smiegels, a'j der bunt! Ieder van owleu mek toch op den sabbat zienen osse of zienen ezel los van de reupe um eur te laoten zoepen?

16 En zol dan dizze vrouwe hier, ne dochter van Abraham, dee't den saotan joo al achttien jaor vaste-bonnen heel, neet op den sabbat van dizzen band los-emaakt motten worden?

17 Too't Hee dat zei, begonnen al ziene teggenstanders zich schamen. En de leu waarn allemaole bli-j met al dee mooie dinge, dee't der deur Um gebeurn.

18 Too zei Hee: “Waor lik God zien riek op? Waor za'k het es met vergelieken?

19 't Lik wal op een mosterdkäörtjen, dat der ene in zienen hof ezaeid had. Het wos en worden zo groot as ne boom. En de voggels onder den hemel maken eure nuste in ziene tekke.”

20 Too zei Hee nog es: “Waor za'K God zien riek es met vergelieken?

21 't Lik wal op zoerdeeg, dat ne vrouwe namp en deur dree maoten mael dee, net zo lange tot 't helemaol zoer was.”

22 Hee trok van stad naor stad, van dorp naor dorp, wieter op Jeruzalem op an en ovveral onderrichten Hee.

23 En ene zei der teggen Um: “Haer, het bunt der bloos een paar, dee't ered wordt?”

24 Hee zei teggen eur: “Doot al wa’j könt um de smalle paorte an in te kommen. Want der bunt der genog, zeg Ik ow, dee’t prebaern zölt um der an in te kommen, mor dee’t ’t neet redt.

25 At den baas van ’t huus eenmaal op-estaone is en de deure op slot edaone hef, dan stao’j buten. I-jleu zölt op de deure kloppen en ropen: ’Haer, doo’t ons de deure los.’ Mor zien antwoord zal waen: ’Ik zol neet wetten, waor ’k owleu van kennen mot.’

26 Dan begin i-j te zeggen: ’Wi-j hebt joo egaeten en edronken, wao’j bi-j waarn en I-j hebt joo bi-j ons in de straote onderricht egovven.’

27 Hee zal daarop teggen owleu zeggen: ’Ik zol neet wetten, waor ’k ow van kennen mot. Maak da’j wegkomt, i-j dögt allemaole van gin kanten!’

28 Daor zöl i-jleu angaon en ow op de tande knarsen, a’j Abraham, Izak en Jacob en alle profeten in God zien riek zeen zölt, en i-jleu der uut esmetten bunt.

29 Dan zölt ze kommen van oost en west, van noord en zuud, en ne plaatse an taofel in God zien riek kriegten.

30 En ’t is zo: der bunt lesten dee’t de aersten waen zölt en aersten dee’t de lesten waen zölt.

31 In dee tied kwammen der een paar Farizeeërs bi-j Um en zeien: “I-j könt baeter maken da’J hier wegkomt, want Herodes wil Ow doodmaken.”

32 Hee zei teggen eur: “Gaot dén vos mor zeggen, da’k der vandage en morgen nog met gengs bunne um duvels uut te drieven en zeken waer baeter te maken. Ovvermorgen bun’K daar met klaor.

33 Bloos vandage, morgen en ovvermorgen mo’K nog vedan reizen. Het geet joo neet an, dat ne profet buten Jeruzalem ummekump.

34 Jeruzalem, Jeruzalem! I-j maakt de profeten dood en i-j stenigt, wel naor ow hen estuurd wordt. Hoo vake he’k al neet prebaerd, owwe kinder um Mi-j hen te kriegten. Net zo at ne henne eure kukens onder de vlöggels börg. Mor i-j hebt het neet ewild, dat he’j neet.

35 Waes der op verdacht! Ow huus zal läög kommen te staon. Ik zegge owleu: I-j zölt mi-j neet maer zeen tot het moment, da’j zegt: ’Te priezen is Hee, dén kump in den Heer zienen name.’”

14

1 En ’t gebeurn too’t Hee op ne sabbat bi-j ene van de leiders van de Farizeeërs in huus kwam um daar brood te aeten, dat ze Um good in de gaten helen.

2 En zee, daar stond ne man veur Um, dén de waterzocht had.

3 Jezus reagaern daar op en zei teggen de wetgelaerden en Farizeeërs: “Mag dat, op den sabbat een mense waer baeter maken? Te jao of te nae?”

4 Mor ze helen den mond dichte. Hee namp den man bi-j de hand, maken um waer baeter en leet um gaon.

5 En teggen eur zei Hee: “At der van ene van owleu ne zönne of ne osse in de putte völt, dan zal hee toch vaort hengaon en um der uuttrekken, ok al is ’t sabbat?”

6 Daor konnen ze niks teggenin brengen.

7 Jezus merken, hoo’t de leu, dee’t eneugd waarn, zich de beste plaatsen an taofel uutzochten. Too heel Hee eur dizze geliekenisse veur:

8 “At i-jleu veur ne brulfte eneugd bunt, nem dan neet de aereplaatse. ’t Kan joo waen, dat den gasthaer der ene neugd hef, dén veurnamer is as i-j.

9 At dat zo zol waen, dan zal den gasthaer, dén owleu beide eneugd hef, bi-j ow kommen en zeggen: ’Stao owwe plaatse af’. En tot owwe schande mo’j naor ne plaatse achteran hen.

10 Nae, a’j eneugd bunt, gaot der dan hen en nem ne plaatse helemaal achteran. Dan kan ’t waen at den gasthaer op ow af kump en zeg: ’Besten man, kom wat maer naor veurn.’ Op dee manaere krie’j maer anzeen bi-j al de leu, dee’t daar met ow an taofel bunt.

11 Wat iederene, dén hoge van zichzelf dech, dén zal vernederd worden, en wel min van zichzelf dech, dén zal e-aerd worden.”

12 Teggen zienen gasthaer zei Hee nog: “A’j ’s meddags of ’s aovends leu te aeten vraogt, neugt dan neet owwe kammeräö, owwe breurs, owwe familie of owwe rieke naobers. Dee neugt ow wisse ne kaere waer um ’t zo waer lieke met ow te maken.

13 Nae, a’j dan een mäöltjen gef, neug dan lever armen, brekhaftegen, lammen en blinden.

14 I-j zölt der gelukkeg met waen, dat ze ’t neet met ow lieke maken könt. Het zal met ow lieke emaaft worden bi-j de opstanding van de rechtvaerdegen.”

15 Too’t ene van de andere leu an taofel dat heurn, zei hee teggen Jezus: “Good af al wee’t brood aeten zölt in God zien riek.”

16 Hee zei teggen um: “Der was der es ene, dén een groot feestmaal hollen wol. Hee neugen verscheiden leu.

17 Too't het tied van aeten worden, stuur hee zienen knecht naor de leu, dee't eneugd waarn. Hee mos eur anzeggen: 'Kom i-jleu, want alles steet al klaor.'

18 Mor opens prebaeren ze der met zien allen onderuut te kommen. Den aersten zei teggen um: 'Ik heb mi-j een stuk land ekocht en daor mo'k neug naor gaon kieken. Ik hoppe, da'j mi-j dat neet kwelke nemt.'

19 Ne andern zei: 'Ik heb mi-j vief span ossen ekocht en ik wol net hengaon um te kieken wat dee könt. Ik hoppe, da'j mi-j dat neet kwelke nemt.'

20 Waer ne andern zei: 'Ik heb net ne vrouwe etrouwd en daorumme kan'k neet kommen.'

21 Den knecht kwam waerumme en deed zienen haer der bod van. Dén worden onmundeg helleg en zei teggen zienen knecht: 'Gao vaort de straoten en geste van de stad deur en breng mi-j de armen, brekhaftegen, lammen en blinden hier op an.'

22 Ton den knecht zei: 'Haer, wa'j mi-j op-edraegen hebt, is al edaone, mor der is nog maer plaatse',

23 zei den haer teggen zienen knecht: 'Gao dan langs butenwaege en binnenpaede en hol der bi-j eur opan, dat ze der inkommen mot. Mien huus mot vol worden, dat mot 't.

24 Want Ik zeg ow: Gin ene van de leu, dee't eneugd waarn, zal van mien feestmaol preuven.'"

25 Der reizen machtég vólle volk met Um met. Hee draeien zich umme en zei teggen eur:

26 "At der ene bi-j Mi-j kump, dén neet haat zien vader en moder, ziene vrouwe en kinder, ziene breurs en zusters, jao neet ens zichzelf, dén kan mienen laerling neet waen.

27 Wel neet zien eigen kruus opnömp en Mi-j achternao geet, dén kan mienen laerling neet waen.

28 't Is joo toch zo: at der ene van owleu ne taorn bouwen wil, dan geet hee der toch aerst es veur zitten um uut te raekenen, of hee 't allemaole wal rondkriegen kan.

29 At hee wal 't fundament elegd zol hebben, mor 't spil wieter neet klaor kreeg, zollen de leu, at ze het zogen, um den gek anstaeken en zeggen:

30 'Dén kaerl, dén begunt joo te bouwen, mor hee kan 't gaar neet afmaken.'

31 Of wat anders: iedern koning, dén der teggen ne andern koning op uut wil um aorlog te voern, dén geet der toch joo aerst veur zitten um te rikraon, of hee met tienduzend man der wal ene an kan dén der met twintegduzend op um afkump.

32 Zo neet, dan stuur hee afgezanten naor dén andern, intied at dén nog wied weg is, um over vrae te peaten.

33 Zo kan der ok ginne van owleu mienen laerling waen, at hee neet alles wat hee hef der an göf.

34 Zalt is een good ding. Mor at zalt lak wordt, hoo krie'j der dan waer smak an?

35 Het dög neet veur 't land, neet veur den mothoop. I-j smiet het weg. Wel orne hef um te heurn, dén mot ok luustern.

15

1 't Gebeurn nog al es dat der allemaole tolgaarders en slecht volk naor Um kwammen luustern.

2 De Farizeeërs en de schriftgelaerden zatten daor over te nöstern en zeien: "Dat haalt mor slecht volk an en et met eur."

3 Too vertellen Hee eur dizze geliekenisse:

4 "Wel van owleu zal, at hee honderd schäöpe hef en der ene van kwiet wordt, neet dee andere negenennegenteg in de wildernis achterlaoten? Hee zal toch net zo lange zeuken naor 't schaop, dat hee kwiet is, bes at hee 't evonnene hef?

5 En at hee 't vundt, is hee daor slim bli-j met en hee nömp het op den scholder.

6 En thuis ekommen neugt hee ziene kammeräo en naobers en zeg teggen eur: 'Waes bli-j met mi-j. Ik hebbe joo mien schaop, da'k kwiet wazze, waer-evonnene.'

7 Ik zegge owleu: Zo zal 't er in den hemel ok naor toogaon: ze bunt daor bli-er over énen slechten, dén anders geet laeven, maer as over negenennegenteg rechtvaerdegen, veur wel het neet neudeg is anders te gaon laeven.

8 Of welke vrouwe, dee't tien zilverstukskes hef en der ene kwiet wordt, zal neet de lampe opdoon en het huus ankaern en heel sekuur zeuken, net zo lange tot ze het vundt?

9 En at ze 't evonnene hef, dan neugt ze eure vrendinnen en naobervrouwleu en zeg: 'Waes bli-j met mi-j. Ik hebbe joo dat zilverstuksken, da'k kwiet was, waer-evonnene.'

10 Zo zölt, zeg ik owleu, God ziene engelen ok bli-j waen over énen slechten, dén op andere gedachten kump."

11 En Hee vertellen: "Ne man had twee jonges."

12 En den jongsten van eur beiden zei teggen den vader: 'Vader, doot mi-j dat deel van 't bezit, dat mi-j tookump.' En hee verdelen de arfenisse onder eur.

13 En kort daornao pakken den jongsten alles bi-jnene en trok naor een land wied weg en daor joog e zien bezit der deurhen deur der mor op los te laeven.

14 Too't hee noo alles op-emaakt hadde, kwam der in dat land ne groten hongersnood en hee begon gebrek te liene,

15 en hee ging hen en verhuurn zich an ene van de leu van dat land, dén um 't veld in stuern um op de poggen te
 16 passen.
 17 En hee wol zich zat aeten an 't voer, dat de poggen te vraeten kreggen; mor gin mense gaf der um wat van.
 18 Too kwam hee an 't naodenken en zei: 'Hoovölle daghuurders van mien vader hebt neet brood zat en ik vergao
 19 hier van den honger.
 20 Lao'k opstaon en naor mien vader haergaon en teggen um zeggen: Vader, ik hebbe mi-j misdraegen teggen den
 21 hemel en teggen ow.
 22 Ik bunne 't neet maer waerd, da'k owwen zönne eneumd worde; laot mi-j ene van owwe daghuurders möggen
 23 waen!'
 24 En hee ston op en ging waerumme naor zien vader hen. Mor too't hee nog wied weg was, zoog zien vader um al
 25 ankommen en kreg slim met um te done, leep um integgen, sloog de arme um um haer en gof um ne smok.
 26 En den jonge zei tegge um: 'Vader, ik hebbe mi-j misdraegen teggen den hemel en teggen ow; ik bunne 't neet
 27 maer waerd, da'k owwen zönne eneumd worde.'
 28 Mor den vader zei teggen ziene knechte: 'Breng rap de beste klaere, trek ze um an, doot um ne ring an den hand
 29 en schone an de veute,
 30 breng het mestekalf en slacht dat; lao'w aeten en feest hollen.
 31 Want dén zönne van mien was dood en is waer laevend eworden; wi-j waarn um kwiet en hee is evonnene. En ze
 32 gingen an 't feesthollen.
 33 Zienen oldsten zönne was nog op 't land. En too't hee op huus opan kwam, heurn hee muziek en dansen.
 34 En hee reep ene van de knechte bi-j zich en vroeg um wat der te done was.
 35 Dén zei teggen um: 'Owwen breur is der waer en ow vader hef het mestekalf eslacht, umdat hee um gezond en
 36 wal waer trugge hef.'
 37 Too worden hee helleg en wol der neet in kommen. Zien vader ging naor buten hen en prebaern um te bepraoten.
 38 Mor hee gaf zien vader as antwoord: 'Noo mo'j es naogaon, hoovölle jaor a'k al veur ow arbeide en nooit he'k wat
 39 edaone, wa'j neet hebben wollen. Nooit he'j mi-j ne sikkebok edaone, dat ikke met miene kammeräo es feest
 40 hollen konne.
 41 En noo, noo't dén zönene van ow, dén ow geld met drellen van vrouwleu der deur ejacht hef, der waer is, noo he'j
 42 veur um het mestekalf eslacht.'

16

1 Hee zei ok nog teggen ziene laerlingen: "Der was es ne rieken man en dén had ne rentmeister. Ovver dén worden
 2 um an-ebracht, dat hee 't hele bezit van ziene haer der deurdraeien.
 3 Hee leet um bi-j zich ropen en zei teggen um: 'Wat mo'k noo toch van ow heurn? Leg raekenschap af van ow
 4 behaer, want i-j könt neet langer rentmeister blieven.'
 5 Too zei den rentmeister bi-j zichzelf: 'Hoo mo'k der noo met an, noo 'k bi-j mienen haer as rentmeister gedaon
 6 kriege? An de schuppe - dat kan 'k neet volhouden. En baedeln - daor schaam ik mi-j veur.
 7 Ik wet al, wa'k doon zalle. En dan zölt ze mi-j wal onderdak gevven, a'k as rentmeister gedaon ekreggen hebbe.
 8 Hee leet iederene, dén bi-j ziene haer in 't book ston, insverzet bi-j zich kommen. Teggen den aersten zei hee:
 9 'Veur hoovölle stao'j bi-j mienen haer in 't book?'
 10 Dén zei: 'Honderd vat ollie.' Hee zei teggen um: 'Hier he'j owwen scholdbreef. Gao zitten en maak der rap
 11 viefteg van.'
 12 Daornao zei hee teggen den tweeden: 'Veur hoovölle staot i-j in 't book.' Dén zei: 'Honderd zak weite.' Hee zei
 13 teggen um: 'Hier he'j owwen scholdbreef en schrief tachteg.'
 14 En den haer prees den onaerlukken rentmeister, umdat hee 't zo klook an-epakt hadde. Want de leu van de welt
 15 pakt het onder mekare völle kloker an as de kinder van 't lecht.
 16 En dit zeg ik ow: Maak owzelf kammeräo met den smaeregen geldgod. Want at ow 't geld geet faelen, dan zölt ze
 17 ow in de eeuwege tenten opnemmen.
 18 Wel der in 't allerkleinste te vertrouwen is, dén is dat ok in 't grote. Wel der in 't allerkleinste neet aerluk is, dén
 19 is dat ok in 't grote neet.
 20 As i-j noo neet te vertrouwen ewest bunt at 't um dén smaeregen geldgod geet, wel zal ow dan 't waore bezit
 21 anvertrouwen?
 22 En at i-j neet te vertrouwen waarn at 't um andermans spul geet, wel zal ow het onze gevven?
 23 Gin enen knecht kan der twee haern denen. Want of hee kan den enen neet zeen of löchten en den andern mag hee
 24 gaerne lien, of hee höldt het met den enen en hee dut minechteg ovver den andern. I-j könt neet én God én den
 25 geldgod denen."

14 De Farizeeërs, dee't slim gedaone waarn op geld, heurn dat allemaole, en lachen Um in 't gezichte uut.
 15 Hee zei teggen eur: "I-jleu, i-j wilt in de ogen van de leu veur aelruk deurgaon, mor God wet, hoo't der bi-j ow van binnen uut zut. Want waor 't de leu hoge teggen opkiekt, daor growwelt het God van.
 16 De wet en de profeten gaot tot an Johannes an too. Vandaor af an wordt de bli-je bosschop van God zien riek ebracht. En iederene prebaert met alle geweld in dat riek an in te kommen.
 17 Hemel en aerde zölt aerder vergaon as dat der van de wet ok mor één streepken vanaf edaone wordt.
 18 Iedereene, dén ziene vrouwe verstött en met ne andere trouwt, dén mek het huweluk kapot. En wel trouwt met ne vrouwe, dee't deur eurn man verstot is, dén dut 't zelfde.
 19 Der was es ne rieken man. Hee leep altied in 't beste good: purper en fien linnen. Alle dage heel hee groot feest.
 20 En der was ok ne baedeler. Zienen name was Lazarus. Dén zat onder de zwaers. Ze hadden um bi-j um veur de deure elegd.
 21 Dén wol zich mor al te gaerne zat aeten an wat der van de taofele van dén rieken afveel. Jao, zelfs de straothunde kwammen en dee lekken um de zwaers.
 22 Het gebeurn, dat den armen storf. De engelen kwammen um ophalen en drogen um in Abraham ziene arme. Den rieken storf ok en worden begraven.
 23 Too't den rieken in 't dodenriek, waor 't hee verging van piene, de ogen opsloog, zoog hee in de wiede Abraham, met Lazarus kort teggen zich an.
 24 En hee reep: 'Vader Abraham, heb toch met mi-j te done en stuur Lazarus hierhen. Dan kan dén het töpken van zienen vinger in water deupen en mi-j de tonge luk nat maken, want ik vergao van piene in dizze vlammen.'
 25 Mor Abraham zei: 'Jonge, denk der mor es an trugge, hoo good ow portie in 't laeven was, en hoo slecht Lazarus 't ziene. Noo krig hee hier troost en i-j liedt piene.
 26 En daor kump nog bi-j: der zit tussen ons en ow ne merakels breiden afgrond, zodat wel van hier naor ow hen zollen willen gaon, dat neet könt. En andersumme geet net zo min.'
 27 Too zei hee: 'Astebleef, vader, stuur Lazarus dan naor onze volk hen.
 28 Want ik heb nog vief breurs. Laot hee eur dan toch good waarschouwen, dat ok zee neet in dizze gruwelukke plaatse trechte komt.'
 29 Mor Abraham zei: 'Dee hebt joo Mozes en de profeten. Naor eur mot ze luustern.'
 30 Mor hee zei: 'Nae, nae, vader Abraham! Alleneg mor at der ene van de doden vandan bi-j eur kump, dan zölt ze anders gaon laeven.'
 31 Mor Abraham zei teggen um: 'At ze al neet luustert naor Mozes en de profeten, dan zölt ze zich ok neet laoten overtuigen deur ene, dén uut de doden opsteet.'

17

1 Hee zei teggen ziene laerlingen: "I-j könt het neet veur waen, dat der leu zich schandaleg gedraegen gaot. Mor te beklagen, wel dat op zien geweten hef.
 2 't Zol baeter veur um waen, dat der um ne möllensteen um den hals edaone en hee in zee esmetten was, as dat hee ene van dizze kleinen tot schandaleg gedrag breg.
 3 Waart ow toch! As owwen breur verkaerd dut, zeg um dan de wacht an. At hee der spiet van hef, raeken het um dan neet maer too.
 4 En zelfs at hee ow zeuven maol op ne dag wat verkaerds andut en hee kump zaeven maol naor ow hen en zeg: 't spit mi-j, dan mo'j um dat neet maer tooraekenen.
 5 De apostelen zeien teggen den Heer: "Gef ons maer geleuf."
 6 En den Heer zei: "Al had i-jleu mor een geleuf as een mosterdkäörntjen, dan zol i-jleu teggen dizzen moerbeiboom zeggen: 'Nem ow op met wortel en al en plant ow in de zee.' en hee zol naor ow luustern.
 7 Stel: ene van owleu hef ne knecht, dén veur um an 't bouwen of an 't beeste heun ewest is. Dén kump van 't land waer op huus op an. Dan zeg i-j toch neet teggen um: 'Kom vaort an taofele.'?
 8 Hee zeg toch völle aerder teggen um: 'Maak mi-j 't aeten klaor, doot ow de schorte veur en bedeen mi-j bes ik klaor bunne met aeten en drinken. En dan kö'j zelf gaon aeten en drinken.'?
 9 Hee zeg toch wisse gin dank-ow-wal teggen den knecht, umdat dén edaone hef, wat um op-edraegen was?
 10 Zo is 't ok met owleu: A'j alles edaone hebt, wat ow ezegd is, zeg dan: 'Wi-j bunt joo mor knechte, wi-j hebt bloos edaone wa'w te done hadden.'"
 11 Op ziene reize naor Jeruzalem hen gebeurn 't, dat Hee deur de grensstreke tussen Samaria en Galilea hen trok.
 12 Met dat Hee daor een dorp an in ging, kwammen Um tien melaatsen temeute. Dee blevven van wiedten staon.
 13 Ze begonnen heel hard te ropen: "Jezus! Rabbi! Heb toch met ons te done."
 14 Hee kek eur an en zei teggen eur: "Allo, laot ow an de priesters zeen." En 't gebeurn, dat zee op weg daorhen eheeld worden.
 15 Too't ene van eur merken, dat hee waer baeter was, kwam hee waeromme. Hee maken God hardop groot.

16 Hee veel Jezus te veute en bedanken Um. En dat was ne Samaritaan.
 17 Jezus zei daorop: “Ze bunt toch alle tiene eheeld, of neet dan? Waor bunt dan dee andere negen?
 18 Waarn der dan gin andern, dee’t waer hadden können kommen um God groot te maken as bloos dizzen
 vrömden?”
 19 Teggen um zei Hee: “Stao op, gao hen, ow geleuf is ow behold ewest.”

20 Der kwam de vraoge van de Farizeeërs, wannaer of God zien riek kommen zol. Hee gof eur as antwoard: “God
 zien riek kump neet zo, da’j ’t metene in de gaten hebt.
 21 En i-j könt ok neet zeggen: ’Kiek, hier he’j ’t of daor. Want zee, God zien riek is al midden onder owleu.”
 22 Teggen ziene laerlingen zei Hee: “Der zölt nog dage kommen, da’j mor al te gaerne den Mensenzönne zollen
 willen zeen, al was ’t mor veur enen dag. Mor i-j kriegt Um neet te zeen.
 23 En ze zölt teggen ow zeggen: ’Kiek, daor he’j Um! Of: Hier is Hee!’ Gaot der neet hen en loop der neet achteran.
 24 Want zoas ’t bi-j een schoer van alle kanten löcht, zo zal ok den Mensenzönne verschienen op zienen dag.
 25 Mor aerst zal Hee nog völle motten lien en deur de leu van teggenswaordeg verstot worden.
 26 En zoas ’t der in Noach ziene dage an tooging, zo zal ’t der ok in den Mensenzönne ziene dage an toogaon.
 27 Ze atten, ze dronken, ze trouwen en de dochters worden verzegd, net zo lange bes den dag, dat Noach de arke in
 ging, den groten vlood kwam, waor’t ze allemaole in ummekwammen.
 28 Zo ging ’t der ok in Lot ziene dage an too. Ze atten, ze dronken, ze kochten, ze verkochten, ze planten, ze bouwen
 huze.
 29 Mor op den dag, dat Lot uut Sodom wegging, raegenen het vuur en zwaevel uut de locht en ze gingen der
 allemaole an.
 30 Net zo zal ’t der an toogaon op den dag, dat den Mensenzönne zich löt zeen.
 31 Wel op dén dag op ’t dak zit en zien grei in huus hef staon, laot dén neet naor ondern hen gaon um ’t der uut te
 halen. En wel op ’t land is net zo, laot dén neet waerumme gaon.
 32 Denk toch an Lot ziene vrouwe.
 33 Wel der op uut is, zien laeven te behollen, dén zal ’t verlezzen. Mor wel ’t verlus, dén zal echt laeven.
 34 Dit zeg ik owleu: dén nacht zölt der twee op één bedde liggen. Den enen zal an-enommen worden, den andern
 achter-elaoten.
 35 Twee vrouwleu zölt met eur beiden an ’t mael malen waen. De ene zal an-enommen worden, de andere achter-
 elaoten.
 36 Twee mansleu zölt op ’t land an de gange waen. Den enen zal met-enommen worden, den andern achter-
 elaoten.”⁵
 37 En zee antwoarden Um: “Waor, Heer?” Hee zei teggen eur: “Waor ’t een kring lig, daor komt de giern bi-j
 mekare.”

18

1 Hee vertellen eur ne geliekenisse um eur dudeluk te maken, dat bidden altied neudeg is en dat ze dat neet mosten
 laoten verslochtern.
 2 Hee zei: “Der was in ne stad ’s ne rechter. Dén had gin ontzag veur God en staorn zich an gin mense.
 3 In dee stad wonnen ok ne weddevrouwe, dee’t um de deure plat leep en zei: “Help mi-j toch an mien recht bi-j
 miene teggenparti-je.”
 4 Ne helen horte wol hee dat neet, mor later zei hee bi-j zichzelf: ’Al he’k gin ontzag veur God en staor ik mi-j an
 gin mense,
 5 ik zal dee weddevrouwe toch an eur recht helpen, umdat ze ’t mi-j lasteg mek. Anders kump ’t nog zo wied, dat
 ze mi-j anvlug.”
 6 En den Heer zei: “I-j heurt, wat dén onrechtvaerdegen rechter zeg.
 7 Zol dan God de leu, waor ’t Hee veur ekozzen hef, en dee’t Um dag en nacht anroopt, neet an eur recht helpen?
 Zol Hee eur wachten laoten?
 8 Ik zeg owleu: Hee zal eur rap an recht helpen. Mor at den Mensenzönne kump, zal Hee dan op aerde nog dat
 geleuf vinnen?”

9 Jezus vertellen nog ne geliekenisse. Dee was bedoeld veur dee leu, dee zichzelf rechtvaerdeg vonnen en
 minechteg op andern naerkekken.
 10 “Der gingen es twee mensen naor den tempel hen um te bidden. Den enen was ne Farizeeër, den andern ne
 tolgaarder.

⁵Dizzen tekst kump neet in alle handschriften veur.

11 Den Farizeeër ging der es good veur staon en bidden bi-j zichzelf: 'Mienen God, ik danke Ow der veur, da'k neet zo bunne as dee andere leu: rovers, slecht volk, leu dee't vrömd gaot of as dén tolgaarder daor.

12 Ik vaste twee maol in de waeke en ik gevve tien percent van alles wat ik hebbe en verdene.'

13 Mor den tolgaarder blef wied achteraf staon en waogen neet ens de ogen naor den hemel op te slaon, mor hee sloog zich de hande veur 't gezichte en zei: 'O God, waes mi-j zondaar genadeg.'

14 Ik zeg owleu: "Dén man ging as ne rechtvaerdeggen naor huus hen, dén andern neet. Want wel zichzelf hoge anslöt, zal naor achtern ezet worden, en wel zichzelf veur te min höldt, dén zal naor veurten ehaald worden."

15 En zee brachten kleine kinder bi-j Um. Hee zol eur anraken. Too't de laerlingen dat gewaar worden, gavven zee eur ne afjacht.

16 Mor Jezus reep dee kinder bi-j zich en zei: "Laot dee kinder toch bi-j mi-j kommen, laot eur geworden. Want veur zukke is God zien riek juist.

17 Jao wisse, ik zegge owleu, wel God zien riek neet annömp, zo as een kind dat dut, dén kump der wisse neet an in.

18 En ne veuranstaonden man vroeg um: "Goeien rabbi, wat mo'k doon um deel te kriegen an 't eeuwege laeven?"

19 Jezus zei teggen um: "Waorumme neum i-j mi-j good? 't Göf der ginne, dén good is, bloos God.

20 I-j kent joo de geboden: *I-j zölt neet vrömdgaon, i-j zölt neet maorden, i-j zölt neet staelen, i-j zölt neet legen a'j getugen mot. Hol ow vader en moder in aere.*

21 "Daor he'k mi-j altied an ehollen," zei hee, "van jongs af an."

22 Jezus heurn dat en zei Hee teggen um: 't Faelt ow nog an één ding: verkoop alles wa'j hebt en verdeel het (geld) onder de arme leu. Dan zö'j een bezit in den hemel hebben. Kom dan waerumme en gao met mi-j met."

23 Too't hee dat heurn, worden hee slim verdreteg, want hee was slim rieke.

24 Too't Jezus um zo zoog, zei hee: "Wat völt het leu, dee't völle hebt, toch zoer, um God zien riek an in te gaon.

25 Ne kameel geet lichter deur 't oge van ne naolde as ne rieken man God zien riek an in."

26 De leu, dee't dit met an-ehoord hadden, zeien: "Mor wel kan der nog beholden worden?"

27 Jezus zei too: "Wat bi-j mensen onmeugeluk is, is meugeluk bi-j God."

28 Petrus zei too: "Zee, wi-j hebt alles wa'w hadden op-egovven en bunt met Ow met-egaone."

29 Mor Hee zei: "Waarachteg, ik zegge ow, der is der ginne, dén huus of vrouwe of breurs of olders op-egovven hef vanwaege God zien riek,

30 of hee krig der in dizzen tied al dubbel en dwars veur trugge. En vaort, in de tokem tied, het eeuwege laeven.

31 Hee nam de twaalvne apart en zei teggen eur: "Zo a'j wet, gao'w naor Jeruzalem hen. Alles wat deur de profeten ovver den Mensenzönne eschrevven is, dat zal daor uut-evoerd worden.

32 Hee zal an de heidenen uut-eleverd worden. Um zal den gek an-estokken, Hee zal mishandeld en bespoi-jen worden.

33 Ze zölt Um geselen en dooddoon. Op den darden dag zal Hee waer opstaon."

34 Mor zee begreppen der niks van en ziene waorde blevven duuster veur eur. Ze konnen neet volgen wat Hee zei.

35 't Gebeurn, too't Hee kort bi-j Jericho kwam, dat der ne blinden an de kante van den weg te baedeln zat.

36 Too't dén heurn, hoovölle volk langs kwam, vroeg hee wat der gengs was.

37 Ze vertellen um, dat Jezus van Nazareth der langs kwam.

38 Hee begon te schreeuwen: "Jezus, zönne van David, heb toch metlieden met mi-j!"

39 Dee't veuran lepen, snauwen um too, dat hee de mond hollen mos, mor hee raern nog völle harder: "Zönne van David, heb metlieden met mi-j!"

40 Jezus blef staon en zei, dat ze den man bi-j Um brengen mosten. Too't hee bi-j Um ekommen was, vroeg Hee um:

41 "Wat kan'K veur ow doon? Wat wi'j?" "Zeen können, Heer", zei den man.

42 En Jezus zei teggen um: "I-j zölt zeen! Ow vertrouwen is ow behold ewest.

43 En op slag kon den man zeen. Hee ging met Um met en gof God de aere. Alle leu zogen het en maken God groot.

19

1 Hee kwam Jericho an in en trok deur de stad hen.

2 Noo was daor ne man, dén Zacheüs heten. Hee was den baas van de tolgaarders en hee was rieke.

3 Hee wol gaerne zeen, wat veur ene dén Jezus noo eigenluk was, mor dat lukken um neet, umdat der zovölle volk op de bene was. Hee was mor klein van postuur.

4 En hee leep hard veuruut en klom in ne wilden viegeboom, waor 't Jezus langs kommen zol. Hee wol Um joo zo gaerne zeen!

5 Too't Jezus op dee stae ankwam, kek hee naor bovven en zei teggen um: "Zacheüs, kom rap ummenaer, want vandage mo'k bi-j ow in huus waen."

6 Hee kwam rap ummenaer en, bli-j at hee was, neugen hee Jezus der in.
7 Alle leu, dee dat zogen, begonnen te näölen: “Dat Hee bi-j zonnen minnen kaerl te gast geet!”
8 Mor Zacheüs ging staon en zei teggen den Heer: “Luuster es, Heer, de helfte van alles wa’k hebbe, dat doo’k an de arme leu. En a’k der ene ne poot uut-etrokken hebbe, dan gef ik um dat vaerdubbel waer trugge.”
9 Jezus zei teggen um: “Dit is ne dag van behold veur dit huus. Want ok dizzen man is ne zönne van Abraham!
10 Den Mensenzönne is joo ekommen um te zeuken en te beholden, wat verlaorne was.”

11 Veur de leu, dee’t naor Um an ’t luustern waarn, vertellen hee nog ne geliekenisse. Ze waarn joo kort bi-j Jeruzalem en ze menen, dat God zien riek der noo vaort an zat te kommen.
12 Daorumme zei Hee: “Ne man van hogen komaf reizen naor een land wied weg. Daor zol hee koning worden en daornao zol hee waer truggekommen.
13 Hee reep tien van ziene knechte bi-j zich, gof eur tien zilverstukke en zei teggen eur: ’Doo’t daor zaken met, bes a’k der waer bunne.’
14 Mor zien eigen volk kon um neet zeen of löchten en ze stuur um gezanten achternao met het bod: ’Wi-j wilt neet, dat dén koning ovver ons wordt.’
15 Too’t hee as koning waerkwam, gebeurn der dit: Hee leet de knechte, wee’t hee dat geld egovven had, bi-j zoch ropen. Hee wol weten, hoo’t der eur met egaone was.
16 Den aersten kwam en zei: ’Heer, ow zilverstuk hef der tiene op-eleverd.’
17 En hee zei teggen um: ’Dan he’j ow good ehad. I-j bunt ne dufftegen knecht. I-j bunt ovver heel weineg trouw ewest en daorumme krieg i-j ’t ovver tien staen veur ’t zeggen.’
18 Den tweeden kwam en zei: ’Ow zilverstuk, Heer, hef der vieve op-eleverd.’
19 Teggen um zei hee ok: ’I-j kriegt het ovver vief staen veur ’t zeggen.’
20 Too kwam der ne andern en dén zei: ’Heer, hier he’j ow zilverstuk waer. Dat he’k mi-j in ne dook edaone en op-eborgen.
21 Ik wazze joo altied al bange veur ow, umda’j zonnen strabanten bunt! I-j nemt, wa’j neet uut-ezet hebt en i-j maeit, wa’j neet ezaeid hebt.’
22 Hee zei teggen um: ’Met owwe eigen waorde za’k ow aordelen, i-j slechten knecht. I-j wisten der joo van da’k ne strabanten bunne. Da’k nemme, wa’k neet uut-ezet hebbe en maeie, wa’k neet ezaeid hebbe.
23 Had mi-j dan mien geld naor de banke hen-ebracht. Dan ha’k het, too’k waer trugge kwamme, tenminsen met rente opvraogen können.’
24 Teggen de leu, dee’t der ummehen stonnen, zei hee too: ’Nem um dat zilverstuk af en gef het an dén, dén tien zilverstukke hef.’
25 Mor zee zeien teggen um: ’Heer, dén hef der joo al tiene’
26 Ik zegge owleu: ’Wel hef, dén zal egovven worden. Mor wel niks hef, dén zal nog af-enommen worden, wat hee hef.
27 En nog wat: dee vi-janden van mi-j, dee’t neet wollen da’k koning ovver eur worden zol, brengt dee hier op an en staek ze hier veur miene ogen dood.’”

28 Too’t Jezus dat verteld had, trok Hee vedan, op Jeruzalem op an.
29 ’t Gebeurn, too’t Hee kort bi-j Bethphagé en Bethanië bi-j den zogenaamden Oliefbarg kwam, dat Hee der twee van ziene laerlingen op uut stuur met de bosschop:
30 “Gao naor ’t dorp, dat daor veur ow uut lig. A’j daor an in komt, dan zö’j daor een vullen van ne ezel vinnen. Het steet vaste-bonnen. Der hef der nog nooit ene op-ezaeten. Bin dat los en breng het hier.
31 En at der ow ene vrög: ’Waorumme maak i-j dat vullen los?’ zeg dan: ’Den Heer hef het neudeg.’”
32 Dee’t der op uut-esturd worden, gingen op pad en ze troffen alles net zo an as at Hee ’t eur ezegd had.
33 Too’t ze ’t vullen losbonnen, zeien de leu, waor ’t van was, teggen eur: “Waorumme maak i-j-leu dat vullen los?”
34 “Den Heer hef het neudeg,” zeien zee.
35 Zee brachten het naor Jezus hen, leggen eure klaere ovver ’t vullen hen en hilpen Jezus der op.
36 En too’t Hee zo wieter reed, spreiden ze eure klaere uut ovver den weg.
37 Zowat daor ekommen waor ’t den weg ummenaer geet, den Oliefbarg af, begonnen al ziene laerlingen God groot te maken, zo hard at ze konnen. Ze waarn bli-j, en dat vanwaege al dee geweldige dinge, dee’t ze ezene hadden.
38 En ze zeien: “*Ezegend is Hee, den Koning, dén daor kump in den Heer zienen name.* Vrae in den hemel en in den heugsten aere.”
39 Wat van de Farizeeërs, dee’t tussen ’t volk stonnen, zeien teggen Um: “Rabbi, i-j mot owwe laerlingen es good de wacht anzeggen.”
40 Hee daorop: “Ik zegge owleu, at dee de mond dichte hollen zollen, dan gaot de stene het wal uutschreeuwen.”
41 Too’t Hee nog korter bi-j ekommen was en de stad daor liggen zoog, too schotten Um de träöne in de ogen.
42 “Ach,” zei Hee, “at i-j-leu toch dizzen dag nog es in de gaten kreggen, wat echt vrae brech. Mor noo bunt i-j-leu daor zeende blind veur.

43 Der zölt veur ow dage kommen, dat owwe vi-janden ne wal teggen ow opsmieten, ow insloeten en van alle kanten in den hook drieven zölt.

44 Ow zölt ze met de grond lieke maken en owwe kinder zölt ze vertraen. Binnen owwe muurn zölt ze gin steen op den andern laoten. Al dee tied dat God naor ow ummezoog, he'j dat joo geels neet in de gaten ehad."

45 Hee ging den tempel an in en begon daor alle koopleu der uut te jagen.

46 Hee zei teggen eur: "Der steet eschrevven: *'Mien huus zal een huus van gebed waen.* ' Mor i-jleu hebt der joo een *rovershol* van emaaht.

47 Dag in dag uut gof Hee in den tempel onderricht. De overpriesters en de schriftgelaerden, samen met de veurnaamsten van 't volk, waarn der op uut Um uut den weg te rumen.

48 Mor ze wisten neet, hoo't ze dat terechte krieggen zollen, want 't hele volk hing Um an de lippen.

20

1 En 't gebeurn op één van dee dage, too't Hee 't volk in den tempel onderricht gof en eur het evangelie broch, dat de overpriesters en de schriftgelaerden, samen met de veurnaamsten van 't volk, naor Um too kwammen.

2 Ze zeien teggen Um: "Zeg ons es, met wat veur recht doot I-j dizze dinge? Of wel hef Ow dat recht egovven?"

3 Jezus zei daorop teggen eur: "Ik wil owleu ok wat vraogen. Mot i-jleu Mi-j es zeggen:

4 Den deup van Johannes, was dén wark van den hemel of van mensen?"

5 Ze ovvernaeren onder mekare en zeien: "A'w zegt: 'Van den hemel', dan zeg Hee: 'Waorumme hebt i-jleu um dan neet geleufd?'

6 Mor a'w zegt: 'Van mensen', dan zal al 't volk ons met stene doodsmieten. Want zee bunt der wisse van, dat Johannes ne profeet was."

7 Daorumme zeien ze, dat ze neet wisten waor 't dén deup van was.

8 Jezus zei daorop teggen eur: "Dan zeg ik owleu ok neet, met wat veur recht Ik dizze dinge doo."

9 Hee ging het volk dizze geliekenisse vertellen: "Der was ne man, dén zich ne wienbarg anleggen, um verpachten an wienboeren en zelf veur ne helen zet den paol over ging.

10 Too't der de tied veur was, sturn hee ne knecht naor dee wienboeren hen. Ze zollen um wat van de vruchten van den wienbarg doon. Mor de wienboeren smaern um af en sturn um met läöge hande weg.

11 Hee sturn der nog ne andern knecht op af. Ok dén smaern ze af, scholden um uut en sturn um met läöge hande weg.

12 Hee sturn nog ne darden. Ok dén takeln ze slim too en smetten um der uut.

13 Too zei den haer van den wienbarg: 'Hoo za'k der noo met an? Ik zal eur mienen zönne sturn, waor 'k slim wies met bunne. 't Kan waen, dat ze um wal ontzeet.'

14 Mor too dee wienboeren um zogen, dillebraern ze der met mekare ovver en zeien: 'Da's joo den arfgenaam. Lao'w um doodhouwen. Dan is de arfenisse veur ons.'

15 En ze smetten um den wienbarg uut en hiwwen um dood. Hoo mot den haer van den wienbarg dan noo met dee leu an?

16 Hee zal hengaon en dee wienboeren ummebrengen en den wienbarg an andern gevven". Too't ze dat heurn, zeien ze: 'Nooit van zien laevensdage!'

17 Hee kek eur an en zei: "Wat hef het dan te beduun, dat der eschrevven steet: *'Den steen, dén de bouwleu af- ekeurd hebt, dén is joo den grondsteen eworden?*

18 Iedereene, dén op dén steen völt, zal te pletter slaon. En wel um op den kop krig, dén slöt e tot pap."

19 De schriftgelaerden en de overpriesters hadden Um 't leefste metene op-epakt, want ze hadden drommels good deur, dat Ziene geliekenisse op eur sloog. Mor ze waarn bange veur 't volk.

20 Ze helen Um good in de gaten en sturn verklikkers op Um af, dee zich as vromme leu veurdeden, um Um op één of ander woord te können trappaern. Dan konnen ze Um an 't gezag en de macht van den stadholder uutlevern.

21 Ze vrogen Um: "Rabbi, wi-j wet, dat I-j bi-j wa'J zegt en laert, gin blad veur de mond nemt en da'J de leu neet naor de ogen kiekt. Nae, I-j laert naor waarheid den weg van God.

22 Mor hoo zit dat noo? Mögge wi-j den keizer noo wal of gin belasting betalen?"

23 Jezus had gelieke deur, hoo voel of zee waarn en zei teggen eur:

24 "Laot Mi-j es een zilverstuk zeen. Wel zien portret en wel zien opschrift staot daor op?" Zee zeien: "Den keizer 't ziene."

25 Hee zei: "Noh dan, doot dan den keizer, wat den keizer 't ziene is en God, wat God 't ziene is."

26 En ze konnen Um neet op een woord vaste pinnen, waor 't volk bi-j was. Ze stonnen versteld over zien antwoord en helen de mond too.

27 Der kwammen een stuk of wat Sadduceeën naor Um hen. Dee bewaert, dat der ginne opstanding besteet.
28 Dee vrogen Um: “Rabbi, Mozes hef ons dit veur-eschrevven: *At ne man zien breur störf en hee löt ne vrouwe achter zonder kinder, dan mot dën breur van um dee vrouwe der bi-j nemmen en der zo veur zorgen, dat zien breur toch kinder krig.*
29 Noo waarn der es zeuven breurs. Den aersten nom ne vrouwe, hee storf zonder at hee kinder hadde.
30 Den tweeden trouwen met eur en den darden.
31 ’t Ging met alle zeuven allens. Ze storven zonder at ze kinder hadden.
32 In ’t leste storf dee vrouwe ok.
33 Dee vrouwe dan? Van wel is zee noo bi-j de opstanding? Want alle zeuven hebt ze eur joo as vrouwe ehad.
34 Jezus zei teggen eur: “De leu van dizzen tied trouwt of kriegt ne vrouwe..
35 Mor dee’t waerd bevonnen wordt um deel te kriegen an dee andere weld en de opstanding uut de doden, dee trouwt neet of kriegt ginne vrouwe.
36 Ze könt neet maer starven, want ze bunt joo net as de engelen. Ze bunt God ziene kinder, umdat ze kinder van de opstanding bunt.
37 Mor dat de doden opstaon zölt, dat hef Mozes bi-j den däärnenbos al an-eduud, too’t hee den Heer neumen: *God van Abraham, God van Isaäk en God van Jacob.*
38 Hee is gin God van doon, mor van laevende mensen, want veur Um laeft ze allemaole.
39 Wat van de schriftgelaerden zeien: “Rabbi, dat he’J mooi ezegd.”
40 Ze dörven Um niks maer te vraogen.

41 Mor Hee zei teggen eur: “Hoo könt de leu zeggen, dat den Messias David zienen zönne is?
42 David zeg joo zelf in ’t book van de psalmen: *’HEE hef esprokken teggen mienen Heer: Zet ow dale an miene rechterhand,*
43 *tot Ik ow al owwe vi-jande as een veutenbenksen onder de veute elegd hebbe.*
44 David neumt Um dus “Heer”. Hoo kan Hee dan zienen zönne waen?

45 Al ’t volk kon ’t heurn, too’t Hee teggen ziene laerlingen zei:
46 “Waart ow veur de schriftgelaerden! Dee loopt gaerne in deftege klaere te paradaern en ze holdt der van dat eur op de markt goeiendag ezegd wordt. In de synagogen zit ze ’t leefste op de aerste riege en bi-j maoltieden op de aereplaatsen.
47 ’t Hele hebben en hollen van de weddevrouwen vret ze op en veur ’t goodlieken zegt ze lange gebaeden op. Mor ’t zal der eur naor vergaon!”

21

1 En ton Hee opkek, zoog E, hoo’t rieke leu eure giften in de offerkiste deen.
2 Hee zoog ok ne arme weddevrouwe der twee koperstukskes in doon.
3 Hee zei: “Waarachteg, ik zeg owleu, dee arme weddevrouwe hef der maer in- edaone as al dee andern.
4 Want dee hebt der allemaole wat van eure welde in-edaone, mor zee hef der van euren armoed alles in-edaone, waor ’t ze van laeven mos.”
5 Wat hadden ’t der met mekare ovver, hoo mooi of den tempel wal neet versierd was, met mooie stene en met offergiften. Mor Hee zei:
6 “Wa’j daar noo allemaole zeet: der kump ne tied, dat der ginene steen op den andern blieven liggen zal. Het zal kats verinnewaerd worden.”
7 “Rabbi”, vrogen ze Um, “wannaer zal dat dan waen? En waor kö’w an zeen, dat dat gebeurn zal?”
8 Hee zei daarop: “Waes der op verdacht, da’j ow niks wies laot maken. Want der zölt der ne helen hoop in mienen name kommen, dee’t zegt: ’Ik bun het! ’Noo is ’t zo wied!’ Loop eur neet nao.
9 En a’j heurt van aorlogen en rebullie, dan mo’j ow daar neet naar ovver maken. Zukswat mot allemaole aerst gebeurn, mor dat is ’t ende nog lange neet.”
10 Wieter zei Hee teggen eur: “’t Ene volk zal teggen ’t andere volk opstaon en ’t ene koninkriek teggen ’t andere koninkriek.
11 Der zölt zwaore aerdbevingen waen, noo hier, dan daar pest en hongersnood. Der gebeurt gruwelukke dinge en der zölt grote tekenen an de locht te zeen waen.
12 Mor aer at dat allemaole gebeurt, zölt ze ow oppakken en ow achternao zitten, owleu an de synagoges ovverlevern en ow in de gevangenis smieten, ow an koningen en stadholders veurleiden, umwille van mienen name.
13 ’t Löp der op uut, dat i-jleu der veur uut mot kommen, wao’j veur staot.
14 Mor denkt der good umme, gao ow neet van te veurne uutprakkezaern, hoo’j ow verdedegen zölt.

15 Want Ik zal ow zukke wieze waorde in den mond leggen, dat ginne van owwe tegenstanders daor teggenop kan en der ok niks op te zeggen hef.

16 I-jleu zölt zelfs deur owwe eigen ouders, deur breurs, familie en vrende an-ebracht worden. En wat van owleu zölt ze ummebrengen.

17 En iederene zal ne bastenden haekel an owleu hebben umwille van mienen name.

18 Mor i-jleu zölt der gin haor op 't heufd deur kwietworden.

19 Deur 't geduldeg uut te hollen, zölt i-jleu ow laeven behollen.

20 At i-jleu zeet, dat Jeruzalem deur legers umsingeld is, dan kö'j der van op an, dat 't der an zit te kommen, dat het gauw verwoest worden zal.

21 De leu in Judea, laot dee dan de barge an in vluchten en dee't in de stad wont, laot dee maken dat ze wegkomt; dee't butenaf wont, laot dee der neet an in gaon.

22 Dage dat der af-eraekend wordt, dat bunt het joo. Alles wat der eschrevven steet, zal dan net zo gebeurn.

23 Ongelukkeg dee vrouwleu, dee't in dee tied een kind onder de slippe draegt of ne kleinen an de borste hebt. In 't hele land zal der groten nood waen. God ziene helleghed kump ovver 't volk.

24 De leu zölt ummekommen deur 't scharpe zwaerd, ze zölt as gevangenen weg-eslöpt worden naor de lande van de neet-Jödden. Jeruzalem zal deur de heidenen vertraen worden, bes dat ok veur eur de tied ekommen is.

25 Der zölt vrömde dinge met de zonne, de maone en de staerne gebeurn. En op aerde zölt de völker zich van naregheid gin raod weten, zo at de zee en de golven angaot.

26 De leu zölt 't bestarven van angst veur alles, wat de welt nog te wachten steet. Want de machten van den hemel zölt staon te zwiemeln.

27 En dan zölt ze den Mensenzönne der in ne wolke an zeen kommen, met grote macht en glorie.

28 At dit allemaole geet gebeurn, richt ow dan op, 't heufd naor bovven, want 't is der kort an too, da'j verlost wordt."

29 Hee vertellen eur ne geliekenisse: "Kiek es naor den viegeboom en alle andere beume.

30 Zo gauw at dee uut begint te lopen, wet i-j vanzelf: 't is zowat zommer.

31 At i-jleu dit allemaole zeet gebeurn, dan mo'j ok weten, dat God zien riek kortbi-j is.

32 Waarachteg, ik zegge ow: de leu dee't noo laeft, dee zölt nog metmaken, dat dit allemaole gebeurt.

33 Den hemel en de aerde, dee zölt vergaon. Mor miene waorde zölt beslist neet vergaon.

34 Waart der ow veur, da'j neet af-estompt wordt deur den roes van den drank en deur prakkezaties ovver hoo'j ow in laeven mot hollen. Past der veur op, dat dén dag ow neet reukeloos ovvervölt as ne strik.

35 Want dén dag kump wisse ovver alle leu, dee't op de welt wont.

36 Holdt den kop der good bi-j en bidt, da'j de kracht kriegen mögt um te ontkommen an al dee dinge, dee't gebeurn gaot. En um rechtop veur den Mensenzönne te können staon.

37 Dagens was Hee der met gengs in den tempel te onderwiezen, mor de nachte bracht hee buten de stad deur, op den Oliefbarg.

38 's Morgens al bi-jtieds kwam 't volk allemaole naor den tempel hen um naor Um te luustern.

22

1 Het feest van de matzes, dat Pascha eneumd wordt, kwam korterbi-j.

2 De ovverpriesters en de schriftgelaerden brokken zich 't heufd der ovver, hoo at ze Um van kant maken können, want ze hadden schrik veur 't volk.

3 Too kreg den duvel Judas te pakken. Judas, dén ok Iskariot eneumd worden. Hee was der ene van de twaalvene.

4 Dén ging hen en ovvernaern met de ovverpriesters en de officieren van de tempelwacht, hoo at hee eur Jezus in hande zol können spöllen.

5 Daor waarn ze onmundeg bli-j met en ze worden 't der met mekare ovver eens, dat hee daor geld veur hebben zol.

6 Daor akkedaern hee met en hee wachttten ne geschikten tied af, um eur Jezus in hande te spöllen zonder dat de leu 't in de gaten kregen.

7 Too kwam den dag van de matzes an, dat het paoslam eslacht worden mos.

8 Jezus stuern Petrus en Johannes der op uut met de bosschop: Gaot hen en maakt het pascha veur ons klaor, da'w het aeten könt.

9 Zee zeien teggen Um: 'Waor wi-J, da'w het klaormaaft?'

10 Daorop Hee teggen eur: 'Luuster! Mét dat i-jleu de stad inkomt, kump owleu ne man temeute, den ne kruke water dreg. Gaot achter um an het huus in, waor 't hee naor binnen geet.

11 Dan mo'j teggen den huusbaas zeggen: "Den Rabbi löt vraogen: Waor is de plaatse, dat Ik met miene laerlingen pascha aeten kan?"

12 Dén zal owleu bovven ne zale zeen laoten, dee't kant en klaor is. Daor mo'j 't klaormaken.'

13 Zee gingen hen en ze vonnen het zo as Hee eur dat ezegd hadde en ze maken 't pascha klaor.

14 Too de tied daor was, ging Hee met de apostelen an taofele.
15 Hee zei teggen eur: 'Ik hebbe der onmundeg naor uut-ezene um dit pascha met owleu te aeten, aer da'K het lien modde.
16 Want dit wil Ik owleu wal zeggen: Ik zal het wisse neet maer aeten, bes het ziene vervulling ekreggen hef in God zien koninkriek.'
17 Too kreeg Hee ne beker, sprok het dankgebed uut en zei: 'Nemt dizzen beker en laot um rondgaon.
18 Want dit wil Ik owleu wal zeggen: Ik zal wisse neet maer drinken van wat den wienstok göf bes het koninkriek van God ekommen is.'
19 En Hee kreeg het brood, sprok het dankgebed uut, brok het deur, gof het eur en zei: 'Dit is mien lichaam (dat veur owleu egovven wordt. Doo wat ik edaone hebbe en hol zo de gedachtenisse an mi-j laevend.'
20 Nao't aeten nomp Hee ok den beker en zei: 'Dizzen beker is het ni-je verbond, deur 't blood van mi-j, dat veur owleu uut-egotten wordt⁶).
21 Mor kiek, hee, wel mi-j anbrenge zal, dén lig hier met mi-j an taofle an.
22 Want den Mensenzönne geet wal hen, zoas het Um too-edacht is, mor ongelukkeg den man, dén um verraon dut!
23 En ze begonnen der met mekare ovver te disseln, wel van eur dat dan wal waen mog, dén zowat in 't zinne had.
24 Ok kreggen ze der met mekare waorde ovver, wel van eur wal nummer ene waen mog.
25 Mor Hee zei teggen eur: 'De koningen van de welt bunt haer en meister ovver eur volk en de hoge haeren laot zich joo weldoners neumen.
26 Bi-j owleu mot dat zo neet toogaon. Nae, den veurnaamsten onder ow mot net doon asof hee den jongsten is en den leider as ene dén deent.
27 Want wel is den veurnaamsten? Dén an taofel anlig of dén bedeent? Toch wisse, dén an taofel anlig? Mor ik bun tussen owleu as ene dén deent.
28 I-jleu hebt het met mi-j uut-ehollen bi-j alles, waor 'K met uutprebaerd worden.
29 Daorumme vermaak ik owleu de koninklukke macht, zo as den Vader dee ok an mi-j vermaakt hef.
30 Dan zölt i-jleu aeten en drinken bi-j mi-j an taofel, in mien koninkriek en i-jleu zölt op tronen zitten um recht te spraeken over de twaalf stammen van Israël.
31 Simon, Simon, luuster, den duvel hef zich vaste too-edacht, owleu te wannen as ne boer de weite.
32 Mor ik hebbe veur ow ebaeden, dat ow gelef ow neet in de stekke laoten zal. En i-j, a'j dan eenmaal den weg waeromme evonnen hebt, dan mot i-j de andern waer mood inspraeken.
33 Hee zei teggen Um: 'Heer, ik bun der veur klaor um met Ow de kaste in te gaon, en as 't mot, den dood!
34 Mor Hee zei: 'Ik zeg ow, Petrus, veur at den hane vandage kraeit, zöl i-j drie kaere af-estraene hebben, da'j mi-j kent.'
35 Ok zei Hee nog teggen eur: 'Too ik owleu weg-estuurd hebbe zonder geldbuul, knapzak of wat an de veute, hebt i-jleu nargens verlet umme ehad, of wal dan?' Zee zeien: 'Nee, nargens umme.'
36 'Mor noo', zei Hee teggen eur, 'wordt het anders: wel ne buul met geld hef, mot dén metnemmen, net as ne knapzak. Wel gin zwaerd hef, mot zienen jas verkopen en zich een zwaerd toestellen.
37 Want dit zeg ik owleu: An mi-j mot waor worden, wat der in de Schrift steet: Hee is bi-j de misdäödegers eraekend. En wat mi-j angeet: Dat is der noo an too.'
38 Zee zeien: 'Heer, kiek, hier he'w twee zwaerde.' Hee zei teggen eur: 'Zo's 't wal good.'

39 Hee ging de stad uut naor den Olievenbarg, zo as Hee dat gewönd was. Ziene laerlingen gingen met Um met.
40 Too't ze daor an-ekommen wazzen, zei Hee teggen eur: 'I-jleu mot bidden, da'j neet uut-prebaerd worden zölt.'
41 En Hee leep ne smieteweggens van eur weg. Hee veel op de knene en bidden:
42 'Vader, as 't Ow gooddöch, bespaor mi-j dizzen beker dan. Alleneg: neet wat ik wille, mor wat I-J wilt mot gebeurn.'
43 Too leet zich ne engel uut den hemel an Um zeen, dén Um krachten gof.
44 Umdat het Um zo naor den hals grep, begon Hee nog harder te bidden. En 't was net of Hee blood zweten. Grote dröppels velen der op de grond.
45 Nao at Hee ebaeden had, kwam Hee ovverende en ging naor ziene laerlingen hen. Hee zoog, dat ze van verdreet in slaop evallen waarn.
46 Hee zei teggen eur: 'Hoo könt i-jleu noo toch liggen slaopen? Stao op en bidt, da'j neet uut-prebaerd wordt.'
47 Hee was nog neet ens uut-epraot, of daor kwam ne helen trop volk an en ene van de twaalvne, dén Judas heten, leep veur eur uut. Hee leep op Jezus too en wol Um ne smok gevven.
48 Mor Jezus zei teggen um: 'Judas, wol i-j den Mensenzönne met ne smok anbrenge?'
49 Too't de leu, dee't bi-j Um waarn, zogen waor 't op angaon zol, zeien ze: 'Heer, zö'w der met 't zwaerd ophouwen?'

⁶ Dit stuk, 22: 19 - 20, steet neet in alle handschriften.

50 Ene van eur raken den hogepriester zienen knecht en hiw um het rechteraor af.
51 Mor Jezus zei: 'Zo kan 't wal!' Hee raken 't aor an en maken um waer baeter.
52 Too zei Jezus teggen de ovverpriesters, de commandanten van de tempelwacht en de leden van het Sanhedrin, dee't op Um af-ekommen waarn: 'Bun ik dan soms zonnen bandiet, da'j der met zwaerde en stökke op uut-etrokken bunt?

53 Alle dage zat ik bi-j owleu in den tempel en i-jleu hebt gin hand naor mi-j uut-estokken. Mor noo is het veur owleu de tied. Now hef den duustern 't veur 't zeggen.'

54 Zee greppen Um, nommen Um met en brachten Um naor den hogepriester zien huus hen. En Petrus ging van wiedten achter 't hele spil an.
55 Midden op de binnenplaatse maken ze een vuur en ze gingen der met mekare ummehen zitten. Petrus ging der ok bi-j zitten, midden tussen eur in.
56 Ne jonge daerne, dee't daor warken, zoog um zitten in den glood van het vuur. Zee kek um strak an en zei: 'Ok dén heurn bi-j Um.'

57 Mor hee strae eur dat af en zei: 'Ach daerne, ik kenne Um neet!'
58 En efkes later zoog ne andern um en zei: 'I-j bunt der ok ene van eur.' 'Ach man, ikke neet', zei Petrus.
59 Umsgevaer een uur later heel ne andern stief en strak vol: 'Jao wisse wal, dén was ok bi-j Um. Hee is joo ok ne Galileeër.'

60 Mor Petrus zei: 'Gaot toch hen, kaerl, ik wette geels neet, wao'j 't ovver hebt.' Met dat hee dat zei, kraeien der ne hane.
61 En den Heer draeien zich umme en kek Petrus an. En Petrus schot het woord te binnen, dat den Heer teggen um ezegd hadde: 'Veur at der vandage ne hane kraeit, zöl i-j mi-j drie kaere hebben laoten vallen.'

62 En hee ging naor buten hen en brullen 't uut.
63 De mansleu, dee't Um bewaken, stokken Um de gek an en hiwwen Um.
64 Ze deen Um ne blinddook veur en vrogen Um: 'Noh, profheet, lao's zeen wa'J könt! Wel hef der Ow ehouden?'
65 En ze sloegen nog völle maer minne praot teggen Um uut.
66 Too 't lecht eworden was, kwam den Raod van de oldsten van het volk, de ovverpriesters en de schriftgelaerden, bi-j mekare en ze leten um in het Sanhedrin veurkommen.
67 Zee zeien: 'As I-J den Christus bunt, zeg het ons dan.' Mor Hee zei: 'Al zo'k het owleu zeggen, dan geleuf i-j mi-j toch neet.
68 En a'k owleu wat vraogen zolle, gef i-j mi-j toch gin antwoord.
69 Van noo af an zal den Mensenzönne an God zienen machtegen rechterhand zitten.'

70 Too zeien ze allemaole: 'Bun I-J dan God zienen Zönne?' En Hee zei teggen eur: 'I-jleu zegt het joo, da'K het bunne.'

71 Zee zeien: 'Wat he'w wieters nog veur 'n getugenis van done? Wi-j hebt het joo zelf uut zienen eigen mond eheurd.'

23

1 Too kwam al 't volk in de bene en ze brachten Um naor Pilatus hen.
2 Ze begonnen Um te beschuldegen en zeien: 'Wi-j bunt der achter ekkommene, dat dizzen man het volk anhest en het inschuunt, dat ze den keizer gin belasting betalen mot. En Hee göf zich uut veur Messias-koning.'

3 Too vroeg Pilatus Um: 'Bun I-j den koning van de Jödden?' Jezus zei teggen um: 'I-j zegt het.'

4 Too zei Pilatus teggen de ovverpriesters en al 't volk: 'Ik vinne gin schold in dizzen man.'

5 Mor ze blevven volhollen: 'Hee schuunt het volk met zien gepraekte op, deur 't hele land van Judea. 't Is begonnen in Galilea en now he'w 't hier ok al.'

6 Ton Pilatus dat heurn, vroeg hee of den man ne Galileeër was.
7 Too't hee in de gaten kreg, dat Jezus uut 't gebeed kwam, waor 't Herodes 't veur 't zeggen had, stuur hee Um naor Herodes hen, den in dee dage ok in Jeruzalem was.
8 Too't Herodes Jezus zoog, was e slim bli-j. Hee had der zich joo al zo lange op verspikt um Jezus te treffen. Hee had al zovölle van Um eheurd en hee hopen, dat hee Um 't één of 't ander teken zol zeen laoten.
9 Hee vroeg Um van alles en nog wat, mor Jezus antwoordden um met gin woord.
10 De ovverpriesters en de schriftgelaerden stonnen derbi-j en beschuldegen Um hard.
11 Herodes en de soldaoten van ziene liefwacht vernedern Um en stokken Um de gek an deur um ne prachtegen mantel an te doen. Too stuur ze Um naor Pilatus waer trugge.
12 Vanaf dén dag worden Herodes en Pilatus kammeräo. Veur den tied moggen ze mekare gaar neet lien.

13 Pilatus reep de ovverpriesters, de leiders en het volk bi-j mekare.
14 Hee zei teggen eur: 'I-jleu hebt mi-j dizzen man hier ebracht, omdat Hee het volk opschunen zol. Noh dan, waor 't i-jleu bi-j waarn, he'k Um verheurd, mor ik hebbe in dizzen man niks evonnen, dat der op zol können wiezen, dat Hee schuld is an de dinge, dee't i-jleu teggen Um naor veurten ebracht hebt.

15 En ok Herodes hef dat neet, dén hef Um naor ons waer trugge-estuurd. Laot hen, Hee hef niks edaone, waor 't E de doodstraffe veur verdeent.

16 Wa'k doon zalle: Um geselen laoten en dan gaon laoten.

17 Want hee mos der eur op het feest ene vri-jlaoten.⁷

18 Mor zee schreeuwen allemaole met mekare: 'Weg met Um, laot ons Barabbas vri-j.'

19 Dén zat vaste, umdat hee der bi-j een oproer in de stad ene dood ehouden had.

20 Mor Pilatus sprok eur vanni-js too, want hee wol Jezus loslaoten.

21 Mor zee schreeuwen: 'An 't kruus met Um, an 't kruus!'

22 Veur de darde kaere zei hee teggen eur: 'Wat veur slechte dinge hef Hee dan toch edaone? Ik hebbe niks in Um evonnen, waorumme Hee de doodstraffe verdeent. Good dan, ik zal Um laoten geselen en Um dan gaon laoten.'

23 Mor zee bleven onwies hard schreeuwen en eisen, dat Hee ekrusegd worden zol. En met al eur geschreeuwte kreggen ze 't veur mekare.

24 Pilatus beslissen, dat ze eurn zin krieggen zollen.

25 Hee leet den man gaon, den vanwaege oproer en maord vaste zat. Den man, waor 't ze um evraogd hadden. Mor Jezus levern hee an eur uut um met Um te doon wat ze mor wollen.

26 Too't ze Um wegbrachten, helen ze ne zekern Simon uut Cyrene an. Dén kwam net van 't land. Ze leien um 't kruus op de scholders um dat achter Jezus an te draegen.

27 Der leep ne helen hoop volk achter Jezus an, ok ne trop vrouwleu, dee't zich op de borste sloegen en slim met Um te done hadden.

28 Jezus draeien zich naor eur umme en zei: 'I-j vrouwleu van Jeruzalem! Loop mor neet zo ovver mi-j te jammern, doot dat mor lever ovver owzelf en ovver owwe kinder!

29 Want der zölt wisse dage kommen, dat de leu zeggen zölt: "Good af de vrouwleu, dee't gin kinder krieggen könt, ze nooit ehad hebt en der ok nooit wat an de borste hadden."

30 Dan zölt ze hengaon en teggen de barge ropen: "Val op ons dale", en teggen de heuvels: "Dek ons too."

31 Want at ze dit al doot met 't greune holt, wat zal der dan met 't zaore gebeurn?'

32 Der worden ok twee andere mansleu, misdäödegers, met weg-ebracht, um gelieke met Um te worden terechtsteld.

33 En too't ze op de stae an-ekommen waarn, dee't ze "Galgenbulte" neumen, hebt ze Um an 't kruus ehouden, en ok de beide misdäödegers, ene rechts en ene links van Um.

34 (En Jezus zei: 'Vader, raeken het eur neet an, want ze hebt der gin enkel vernul van wat ze doot.)⁸ En met der umme lotten verdelen ze ziene klaere.

35 En 't volk ston derbi-j en kek too. Ze lachen Um vaerkant uut. Ze zeien: 'Andere leu hef Hee ered, laot Hee noo zichzelf redden, at Hee warkeluk den Messias is, dén God zich uut-ekozen hef.'

36 Ok de soldaoten kwammen der bi-j staon en stokken Um de gek an. Ze reken Um zoeren wien an.

37 Ze zeien: 'As I-j den koning van de Jödden bunt, red Owzelf dan!'

38 Bovven zien heufd ston der eschreven: 'Den koning van de Jödden'.

39 Ene van de misdäödegers, dee't daor hingen, spotten met Um en zei: 'I-j den Messias!? Dan help Owzelf en ons!'

40 Mor den andern gof um ne afjacht en zei: 'He'j dan gaar gin ontzag veur God, noo'j dezelfde straffe ondergaot?'

41 En wi-j met recht, want wi-j kriegt loon naor warken. Mor dizzen hier hef joo niks verkaerds edaone.'

42 En hee zei: 'Jezus, denk an mi-j a'J in ow koninkriek ekommen bunt.'

43 Jezus zei teggen um: 'Wisse, ik zeg ow, vandage zöl i-j met mi-j in 't paradies waen.

44 't Was um de meddag⁹, dat 't duuster worden ovver 't hele land, tot dree uur¹⁰ an too.

45 De zonne leet het der lilluk bi-j zitten en het grote gediën in den tempel scheurn deur de midden.

46 Jezus schreeuwen het uut: 'Vader, an owwe hande vertrouw Ik mienen geest too.' Too't Hee dat ezegd hadde, gof Hee den geest.

47 Den centurio¹¹ kreg in de gaten, wat der allemaole gebeurn. Hee prees God en zei: 'Warkeluk, dizzen man was ne rechtvaerdegen.'

⁷ In wat handschriften kump dizzen tekst veur, in andern neet.

⁸ Dit stuk kump neet in alle handschriften veur.

⁹ Der steet eigenluk: het zesde uur.

¹⁰ Der steet eigenluk: het negende uur.

¹¹ Bi-j de Romeinen ne anvoerder van honderd man.

48 En al dat volk, dat ekommen was um 't hele spektakel met te maken, ging op huus op an. Ze sloegen zich op de borste, too't ze zogen, wat der allemaole gebeurde was.

49 Ziene kunneghheid ston van wieden te kieken. Ok de vrouwleu, dee't uut Galilea met Um met egaone waarn en 't allemaole an-ezene hadden.

50 Noo was daor ne man, den ziene name Jozef was. Hee was lid van den Raod, ne besten, rechtdeurn man.

51 Hee was het neet eens ewest met het hele gedote van den Raod. Hee kwam uut Arimatea, ne stad in Juda. Zelf was hee ok verlenkeluk naor God zien riek.

52 Dikken Jozef noo ging naor Pilatus hen en vroeg den um Jezus zien liek.

53 Nao at hee het van het kruus af ehaald hadde, wond hee het in 't hennekleed en leggen het naer in een graf in de rotsen, waor 't der nog nooit ene in-elegd was.

54 't Was den dag van de veurbereiding en al zowat sabbat.

55 De vrouwleu, dee't uut Galilea met Um met-ekommen waarn, gingen achter Jozef an. Ze bekekken zich 't graf good en hoo't zien liek daor in-elegd worden.

56 Too't ze waer trugge waarn, maken ze kruderi-je en balsem klaar. Mor op den sabbat deen ze neet wat, zo at dat veur-eschrevven is.

24

1 Op den aersten dag van de waeke gingen ze bi-j 't lecht worden naor 't graf hen met de kruderi-jen, dee't ze klaar emaaft hadden.

2 Ze vonnen den steen, veur 't graf veurhen e-rolde.

3 En too't ze an 't graf an-in egaone waarn, vonnen ze den Heer Jezus zien lief neet.

4 Ze wisten neet recht, hoo't ze der met an mosten. En kiek, met gebeurn 't, dat der twee mansleu bi-j eur stonnen in blinkende klaere.

5 Onmundeg hard eschrokken, waogen ze neet op te kieken. Dee beiden zeien teggen eur: "Hoo könt i-jleu noo Um, den laeft, bi-j de doden zeuken?"

6 Hee is hier neet, mor Hee is op-ewekt. Denk der toch an, wat Hee teggen ow ezegd hef, too't Hee nog in Galilea was:

7 Den Mensenzönne zal in de hande van slecht volk over-eleverd en ekrusegd worden en zal op den darden dag waer opstaon."

8 Too schotten eur ziene waorde waer in 't zinne.

9 Ze gingen van 't graf waeromme en deen van al dee dinge de elvene en alle andern bod.

10 Dat waarn Maria uut Magdala, Johanna en Maria, Jakobus zien moder. Ok de andere vrouwleu, dee't bi-j eur waarn, vertellen dat an de apostelen.

11 Domme kwakeri-je vonnen ze het en ze geleuven het neet

12 Mor Petrus ston op en leep op 'n draf naor 't graf hen. En too't hee zich bukken, zoog hee bloos de linnen grafdeuke liggen. Daornao ging hee weg, verwonderd over wat der toch gebeurde waen kon.¹²

13 En zee, twee van de laerlingen waarn net op den dag onderweg hen naor een dorp, dat Emmaüs heet. Het lig zonne good twee uur gaons van Jeruzalem vandan.

14 Ze praoten met mekare over alles wat der gebeurde was.

15 En 't gebeurn, too't ze daor zo met mekare an 't praoten en an 't overnaern waarn, dat Jezus zelf zich bi-j eur anslot en met eur opleep.

16 Mor ze herkennen Um neet, want ze hadden der gin oge veur.

17 Hee zei teggen eur: "Wat loop i-jleu toch zo drok met mekare te bepraoten?" Bedreufd bleuven ze staon.

18 Ene van eur, ne zekern Kleopas, ging der op in en zei: "Bun I-j dan den enegen vromden in Jeruzalem, den neet wet, wat daor de leste dage gebeurde is?"

19 En Hee vroeg eur: "Wat dan?" Zee zeien: "Noh, wat der met Jezus van Nazareth gebeurde is! Dat was joo ne profet, ne man, krachtig in woord en wark, in God ziene ogen en in dee van 't hele volk.

20 Den noo hebt onze overpriesters en leiders uut-eleverd, um Um de doodstraffe te laoten kriegen, en ze hebt um an 't kruus eslagen.

21 En wi-j hadden der op ehopt, dat Hee den man was, den Israël vri-jmaken zol. Mor met dat al is 't noo al den darden dag nao at dat gebeurde is.

22 Daor kump bi-j dat een stuk of wat vrouwleu, dee't ok bi-j ons heurt, ons glad van de wieze emaaft hebt. Dee waarn vanmorgen al bi-jtieds naor 't graf hen ewest,

23 mor hadden Jezus zien lichaam neet evonnen. En too't ze waeromme kwammen, hebt dee verteld, dat eur engelen verschenen waarn, dee't zeien, dat Hee laeven.

¹²Dit vers kump neet in alle handschriften veur.

24 Wat van ons bunt der naor 't graf hen egaone en dee troffen 't net zo an as de vrouwleu eur verteld hadden. Mor Umzelf hebt ze neet ezene.

25 Too zei Hee teggen eur: "Hoo kön i-jleu toch zo dom en zo drao van begrip waen, da'j neet geleuft wat de profeten allemaole ezegd hebt!

26 Mos den Messias dat neet lien um in ziene glorie an in te gaon?"

27 En Hee ging met eur Mozes en al de profeten bi-j langs en leggen eur uut, wat der in al dee geschriften op Um sloog.

28 En ze kwammen kort bi-j 't dorp, waar't zee op an gingen. Hee deed, of Hee wietergaon wol.

29 Mor ze wollen Um met alle geweld neet laoten gaon en zeien: "Blief toch bi-j ons, want 't is vaort aovend en den dag löp op 'n ende." Too ging Hee met eur naor binnen en blef bi-j eur.

30 Too gebeurn 't: Hee ging met eur an taofele, nom het brood, danken der veur, brok het, gof het eur, en eur gingen de ogen los: ze wisten: Hee was het. En Hee was neet maer te zeen.

32 En zee zeien teggen mekare: "Stonne wi-j al neet in vuur en vlam, too't Hee onderweggens zo teggen ons sprok en ons de Schriften uutleggen?"

33 Ze stonnen vaort op en gingen naor Jeruzalem waerumme en daor troffen ze de elvene en wee't der allemaole bi-j heurn bi-j mekare an.

34 Dee zeien: "'t Is waar! Den Heer is op-ewekt en hef zich an Simon zeen laoten!"

35 En zee vertellen, wat der onderweggens gebeurd was en hoo ze Um waer ekend hadden, too't Hee 't brood brok.

36 In tied at ze der nog met mekare ovver an 't praoten waarn, too ston Hee zelf midden tussen eur in (en zei teggen eur: "Ik wense owleu vrae.")¹³

37 Ze waarn glad van perseel en in eure bangeheid menen ze, dat ze ne geest zogen.

38 Mor Hee zei teggen eur: "Wat mankaert owleu toch, da'j zo schrikt en an 't twiefeln komt?"

39 Kiek naor miene hande en veute, Ik bun 't joo zelf! Raak mi-j an en bekiek mi-j mor. Ne geest hef joo gin vleis en butte zo as Ikke, dat kö'j toch zeen."

40 (Met dat Hee dat zei, leet Hee eur ziene hande en veute zeen.)¹⁴

41 Ze waarn zo bli-j en verwonderd, dat ze 't nog neet vatten konnen. Daorumme zei Hee teggen eur: "Heb i-jleu hier ok wat te aeten?"

42 Ze deen Um een stuk gebakken vis.

43 Hee pakken 't an en aeten het veur eure ogen op.

44 Hee zei teggen eur: "Dit is noo, wa'K teggen owleu ezegd hebbe, too'K nog bi-j owleu wazze. Alles wat der ovver Mi-j eschrevven steet in de Wet van Mozes, in de profeten en in de psalmen, dat mos zo kommen."

45 Too deed Hee eur de ogen los veur wat de Schriften te beduden hadden.

46 Hee zei teggen eur: "Zo steet der joo eschrevven, dat den Messias zol lien motten en op den darden dag uut de doden opstaon zol.

47 En in zienen name zol an alle völker - te beginnen bi-j Jeruzalem - verkondegd worden motten, dat ze én anders mosten gaon laeven én dat eur eure schold vergaeven worden zol.

48 En daor bunt i-jleu de getugen van.

49 En zee, Ik sture owleu, wat mienen Vader too-ezegd hef. Mor i-jleu mot net zo lange in de stad blieven to'j met kracht van bovven veurzene bunt."

50 To nomp Hee eur met de stad uut naor Bethanië. Hee leggen eur de hande op en zegenen eur.

51 En intied at Hee eur zegenen gebeurn 't, dat Hee van eur wegging (en in den hemel op-enommen worden.

52 Zee velen veur Um op de knene)¹⁵ en zee gingen too naor Jeruzalem waerumme, met grote bli-jshop.

53 En ze waarn stäöreg in den tempel en maken God groot.

¹³Het leste stuk van dit vers kump neet in alle handschriften veur.

¹⁴Dit vers kump neet in alle handschriften veur.

¹⁵Dit gedeelte kump neet in alle handschriften veur.